

**Republika Hrvatska
Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa**

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

Područje: **Graditeljstvo, geodezija i građevinski materijali**

Zanimanje: **Pomoćni keramičar oblagič**

I OPĆI PODACI O PROGRAMU-ZANIMANJU

OBRAZOVNO PODRUČJE:

Graditeljstvo, geodezija i gradevinski materijali

NAZIV ZANIMANJA:

Pomoćni keramičar oblagič

TRAJANJE OBRAZOVANJA:

Dvije godine

POSEBNI UVJETI ZA UPIS:

Završena osnovna škola, liječnička potvrda medicine rada o zdravstvenoj sposobnosti obavljanja poslova zanimanja

CILJ OBRAZOVNOG PROGRAMA:

Osim općih ciljeva, znanja, vještina i stavova za osobni razvoj i daljnje učenje, obrazovni program učenicima omogućuje stjecanje praktičnih i teoretskih znanja i vještina za obavljanje poslova pomoćnog keramičara:

- stjecanje znanja o osnovnim graditeljskim pojmovima važnim za snalaženje na gradilištu i sudjelovanje u grupama radnika koje izvode osnovne graditeljske radove
- stjecanje znanja o građevini kao cjelini i dijelovima koji čine cjelinu,
- stjecanje znanja o osnovnim graditeljskim materijalima važnim za obavljanje poslova pomoćnog keramičara oblagiča;
- stjecanje znanja i manualne vještine potrebnih za izvedbu jednostavnih keramičarskih radova i za pripomoći kod izvedbe složenih keramičarskih poslova;
- stjecanje znanja i vještina za pravilno rukovanje osnovnim strojevima, uređajima i alatima tijekom rada te njihovo pravilno održavanje;
- stjecanje znanja o sigurnosti pri radu na gradilištu i na visini;
- razvijanje ekološke svijesti i osobne odgovornosti.

STANDARD ZANIMANJA:

- 1 **Naziv zanimanja: POMOĆNI KERAMIČAR OBLAGAČ**
- 2 **Razina složenosti: II**
- 3 **Opće kompetencije:**
  - a) sposoban je sudjelovati u jednostavnoj usmenoj i pismenoj komunikaciji;
  - b) sposoban je sudjelovati u grupnoj raspravi;
  - c) sposoban je čitati i sintetizirati podatke iz dokumenata o istoj temi;
  - d) posjeduje osnovna matematička znanja potrebna za razumijevanje zakonitosti u prirodi i društvu te je osposobljen za primjenu znanja u životu i struci;
  - e) posjeduje vještina samostalnog računanja, crtanja i mjerena prema uputama, kao i preciznost u radu;
  - f) primjenjuje stečeno znanje stranog jezika u osnovnim oblicima komunikacije;
  - g) primjenjuje usvojene metode učenja i usavršava nove;
  - h) posjeduje samosvijest i koncentraciju da obrazloži svoj obavljeni zadatak;

- i) posjeduje svijest o važnosti svog zanimanja tijekom radova na izvođenju građevine;
- j) preuzima odgovornost za svoj zadatak korištenjem vlastitog plana kako bi ostvario zadane ciljeve.

4 Stručne kompetencije:

- a) raspolaže teorijskim i praktičnim znanjima potrebnim za obavljanje posla;
- b) posjeduje odgovarajuća znanja iz računalstva koja primjenjuje za pronalaženje podataka važnih za organizaciju i rad, te praćenje razvoja tehnologije;
- c) posjeduje odgovarajuća znanja o objektu kao građevinskoj cjelini i njegovim sastavnim dijelovima;
- d) poznaje vrste i karakteristike materijala koji se koriste u keramičarskim radovima;
- e) poznaje tehnologiju osnovnih graditeljskih radova i sposoban je sudjelovati u radu grupe koja izvodi takve radove;
- f) posjeduje znanje i vještina potrebnu za izradu jednostavnih poslova u keramičarskim radovima i za pomoći kod izvedbe složenih keramičarskih poslova,
- g) posjeduje znanje i vještine za održavanje pribora, alata, osnovnih strojeva i uređaja koji se koriste u keramičarskim radovima.

Opis stručnog standarda *

Glavna svrha	Ključni poslovi	Kompetencije
Izvedba jednostavnih, osnovnih keramičarskih radova i pomoći kod izvedbe složenijih keramičarskih poslova	Sudjelovanje u grupama radnika koje izvode osnovne građevinske radove	sposoban je izabrati i sam interpretirati potrebne informacije (upute o radu) sposoban je prilikom rada pridržavati se svih pravila za rad na siguran način sposoban je pratiti djelatnost grupe te zauzeti pomoćno radno mjesto u procesu izvođenja dijela građevine
	Priprema materijala za keramičarske radove	poznaje vrste i svojstva materijala koji se koriste u keramičarskim radovima zna opća i posebna pravila za pripremu materijala za izvedbu keramičarskih radova
	Izvedba jednostavnih keramičarskih radova	sposoban je navesti i prepoznati sve oblike osnovnih keramičarskih radova sposoban je objasniti tehnologiju i ima manualnu vještina za izvesti jednostavne osnovne keramičarske radove sposoban je izračunati potreban materijal i vrijeme za izvedbu jednostavnih keramičarskih radova sposoban je u svim fazama pripreme i izvedbe keramičarskih radova voditi računa o ekološkim zahtjevima
	Pomoći kod izvedbe složenijih keramičarskih poslova	sposoban je objasniti tehnologiju i ima potrebnu manuelnu vještina za pomaganje kod izvedbe složenih keramičarskih poslova

	Rukovanje priborom, alatima, osnovnim strojevima i uređajima	sposoban je rukovati, čistiti i održavati pribor, alate, osnovne strojeve i uređaje koji se koriste u keramičarskim radovima
	Zaštita okoliša	propisno vrši sortiranje i odlaganje građevinskih otpadaka kod svog rada racionalno koristi materijale koje ugrađuje
	Zaštita na radu	upotrebljava osobna zaštitna sredstva i opremu poštuje pravila kretanja na gradilištu poznaje propise o zaštiti na radu

I. NASTAVNI PLAN

RB	NASTAVNI PREDMET	Sati tjedno/ godišnje		Ukupno sati
		1. godina	2.godina	
<i>I. općeobrazovni dio</i>				
1.	Hrvatski jezik	2,5 / 85	2,5 / 70	155
2.	Računalstvo	2 / 68	-	68
3.	Tjelesna i zdravstvena kultura	1,5 / 51	1,5 / 42	93
4.	Vjeronauk / etika	1 / 34	1 / 28	62
Ukupno: općeobrazovni dio		7 / 238	5 / 140	378
<i>II. stručno- teorijski dio</i>				
5.	Strani jezik	1 / 34	1 / 28	62
6.	Poduzetništvo	-	1 / 28	28
7.	Matematika u struci	2 / 68	1 / 28	96
8.	Građevne konstrukcije	3/102	2/56	158
9.	Tehnologija graditeljske struke	2/68	-	68
10.	Keramičarsko oblagački radovi	-	3/84	84
11.	Izborni predmet <i>Poznavanje nacrta</i> <i>Matematika u struci</i>	-	2/56	56
Ukupno: stručno - teorijski dio		8 / 272	10 / 280	552
Ukupno: I + II		15 / 510	15 / 420	930
<i>III. praktični dio</i>				
12.	Praktična nastava	14 / 504	14 / 504	1008
UKUPNO: I. + II. + III.		29 / 1014	29 / 924	1938

Napomena:

Godišnji fond sati za 1. razred planiran je na bazi 17 tjedana teoretske nastave i 18 tjedana praktične nastave, a za 2. razred na bazi 14 tjedana teoretske nastave i 18 tjedana praktične nastave.

Škole koje ne izvode nastavu po modelu „tjedan za tjedan“ dužne su ostvariti planirani godišnji fond sati po predmetima neovisno o modelu izvođenja nastave.

III OBVEZNI NAČIN PROVJERAVANJA ZNANJA I UMIJEĆA

Nastavni predmet	Obvezni način provjere
Hrvatski jezik	usmeno, pisano
Računalstvo	usmeno, pisano, praktično
Tjelesna i zdravstvena kultura	usmeno, praktično
Vjerouak/etika	usmeno, pisano
Strani jezik	usmeno, pisano
Poduzetništvo	usmeno, pisano
Matematika u struci	usmeno, pisano
Gradevne konstrukcije	usmeno, pisano, praktično
Tehnologija graditeljske struke	usmeno, pisano, praktično
Keramičarsko oblagički radovi	usmeno, pisano, praktično
Izborni stručni predmet	usmeno, pisano, praktično
Praktična nastava	usmeno, praktični radovi

IV POTREBNA STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA¹

Nastavni predmet	Nastavnik	Izobrazba
Hrvatski jezik	profesor	prof. hrvatskog jezika i književnosti
Računalstvo	profesor	prof. matematike i informatike, dipl. ing. smjer računalska tehnika
Tjelesna i zdravstvena kultura	profesor	prof. tjelesne i zdravstvene kulture
Vjerouak	profesor	dipl. teolog, dipl. kateheta
Etika	profesor	prof. filozofije, dipl. teolog, dipl. cateheta
Strani jezik	profesor	prof. odgovarajućeg jezika i književnosti
Poduzetništvo	profesor	dipl. ekonomist
Matematika u struci	profesor	prof. ili dipl. ing. matematike ili dipl.ing. grad. ili dipl. ing. arh
Gradevne konstrukcije	profesor	dipl. ing. građevinarstva, dipl. ing. arhitekture
Tehnologija graditeljske struke	profesor	dipl. ing. građevinarstva, dipl. ing. arhitekture
Keramičarsko oblagički radovi	profesor	dipl. ing. arhitekture, dipl. ing. građevinarstva.
Poznavanje nacrta	profesor	dipl. ing. građevinarstva, dipl.ing. arhitekture
Matematika u struci	profesor	prof. ili dipl. ing. matematike, dipl.ing. grad. ili dipl. ing. arh
Praktična nastava	profesor stručni učitelj	keramičar oblagič, keramičar pečar, građevinski tehničar, ing. grad., dipl. ing. grad., dipl. ing. arh.

¹ Osim navedenog i prema Pravilniku o stručnoj spremi i pedagoško- psihološkom obrazovanju nastavnika u srednjem školstvu

V IZVOĐENJE PROGRAMA

RAD S UČENICIMA U SKUPINAMA

Nastavni predmet	Nastavnik	Razred	Minimalan broj sati vježbi	Najveći broj učenika u skupini
Računalstvo	profesor	1.	60	15
Praktična nastava	profesor ili stručni učitelj	1. 2.	504 504	18 18

MINIMALNI MATERIJALNI UVJETI ZA IZVOĐENJE PROGRAMA

Prostor	Oprema	Nastavni predmet
Specijalizirana učionica	16 računala povezanih u mrežu s mogućnošću pristupa internetu (računalo nastavnika s CD pisačom), LCD projektor, pisač, programska oprema za obradu teksta, tablični proračun i baze podataka.	Računarstvo Stručni predmeti
Praktikum/ specijalizirana učionica/ crtaonica	Uzorci materijala, modeli konstrukcija, nacrti gotovih detalja, kompleti gotovih nacrta, stolovi za crtanje s potrebnim priborom.	Građevinske konstrukcije Tehnologija graditeljske struke Izborni stručni predmet Keramičarsko oblagački radovi
Radionica	Komplet pribora, pomagala, ručnog alata, strojeva i ručnih električnih alata. Dovoljno potrošnog materijala da se mogu izvoditi vježbe. Radni prostor od cca 15 m ² po učeniku	Praktična nastava Keramičarsko oblagački radovi
Kabinet za nastavnike	povezan sa praktikumom/ crtaonicom. Radno mjesto opremljeno računalom za nastavnika s mogućnošću pristupa internetu i pisačem, programska oprema za obradu teksta, tablični proračun, baze podataka i programima za crtanje na računalu. Literatura i svi prateći časopisi.	

VI. OKVIRNI NASTAVNI PROGRAMI

Nastavni predmet: Hrvatski jezik

Razred: prvi (1), drugi (2)

Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	2,5 (85)	2,5 (70)

UVOD

Nastavni predmet **hrvatski jezik** obuhvaća tri nastavna područja:

- a) hrvatski jezik,
- b) hrvatsku i svjetsku književnost,
- c) jezično izražavanje.

Dvogodišnji program hrvatskoga jezika za nižu stručnu spremu sadržajno je, metodološki i koncepcijski u skladu s Programom hrvatskoga jezika za osnovnu školu.

Program hrvatskoga jezika za osnovnu školu i dvogodišnji program hrvatskoga jezika za nižu stručnu spremu čine zajednički sustav jezičnoga i književnog odgoja i naobrazbe.

Program predviđa gradivo neophodno za stjecanje spoznaja o materinskom jeziku, za praktično služenje jezikom u različitim priopćajnim oblicima i u različitim govornim situacijama na usmenoj i pisanoj razini te upoznavanje književnih djela i kulturne baštine kao duhovnih, estetskih i povijesnih pojavnosti.

Tema i obrazovna postignuća raspoređena su sustavno i međuzavisno. Povezana su programska nastavna područja (jezik, književnost i jezično izražavanje), naglašena je integracija teorijskih s praktičnim sadržajima koja učenicima omogućuje samostalno oblikovanje različitih vrsta tekstova u govoru i pismu.

Jezični su sadržaji uključeni u nastavu književnosti te pisanih i usmenih izražavanja kao jezikoslovna uporišta u interpretacijama književnih tekstova.

Program nastave jezičnog izražavanja prepostavlja praktični rad, vježbe učenika u govorenju, čitanju, pisanju i slušanju, pri čemu učenici proširuju umijeća, vještine i navike stečene u osnovnoj školi. Nastava pravopisa integrirana je u nastavu jezika i usvaja se po načelu kontinuiteta..

Tijekom školske godine pišu se dvije školske zadaće.

SVRHA

Svrha je nastave dvogodišnjega programa hrvatskoga jezika stjecanje temeljnih znanja, sposobnosti, vještina, navika i vrijednosti potrebnih za primjenu svih oblika jezične komunikacije te upoznavanje s hrvatskom književnom i kulturnom baštinom.

CILJEVI

Ciljevi su nastave dvogodišnjega programa hrvatskoga jezika:

- primijeniti temeljna komunikacijska i jezična znanja i vještine te razviti želju učenika za trajnim usvajanjem novih znanja o hrvatskome standardnom jeziku i njegovom savršenijom uporabom u usmenom i pisanim obliku;
- usvojiti temeljna znanja o književnosti i hrvatskoj kulturnoj baštini;
- djelovati u skladu s građanskim i nacionalnim odgojem uvažavajući načela društvenog suživota i demokracije.

ZADAĆE

Zadaće kojima se ostvaruju svrha i ciljevi nastave hrvatskoga jezika:

- povezati osnovnoškolska jezična znanja s novim jezičnim sadržajima i postignućima;
- razvijati komunikacijsku sposobljenost aktivnom primjenom jezičnih djelatnosti (slušanje, govorenje, čitanje, pisanje);
- samostalno izražavati doživljaje, osjećaje, misli i stavove;
- upoznati sustav hrvatskoga standardnog jezika na fonološkoj, gramatičkoj, leksičkoj, stilističkoj, pravogovornoj i pravopisnoj razini;
- upoznati povijest hrvatskoga jezika radi razumijevanja povijesnih okolnosti u kojima se razvijao hrvatski jezik;
- razlikovati standardni jezik i zavičajni idiom;
- usvijestiti potrebu za trajnim stjecanjem jezičnoga znanja;
- upoznati najvažnija reprezentativna djela hrvatske i svjetske književnosti;
- samostalno čitati i razumijevati književna djela;
- razumjeti tekstove različitih funkcionalnih stilova;
- čitati književna djela s razumijevanjem i užitkom;
- upoznati hrvatske kulturne institucije radi izgrađivanja hrvatskog identiteta i svijesti o pripadnosti europskom civilizacijskom krugu.

1. Razred

NASTAVNO PODRUČJE: HRVATSKI JEZIK

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Sporazumijevanje (komunikacija) i jezik	<ul style="list-style-type: none"> • oblikovati, poslati i razumjeti poruku • utvrditi i ukloniti razloge nerazumijevanja poruke • prepoznati neverbalnu komunikaciju • usvojiti pojmove komunikacija (sporazumijevanje) i poruka	Sporazumijevanje (komunikacija)
	<ul style="list-style-type: none"> • definirati jezik kao sustav znakova • ostvarivati jezik govorom i pismom • prepoznati razlike između govora i pisma • usvojiti pojmove jezikoslovje (lingvistika) i jezikoslovac (lingvist)	Jezik

Hrvatski standardni jezik i narječja	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati na primjerima standardni jezik • na primjerima istražiti i utvrditi čimbenike standardnoga jezika • poznavati i primjenjivati grafiju hrvatskoga standardnog jezika • odrediti pojam hrvatskoga standardnog jezika • pisati standardnim jezikom termine struke za koju se učenici obrazuju 	Osnovne značajke hrvatskoga standardnog jezika
	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati i imenovati hrvatska narječja • razlikovati narječja od standardnoga jezika • na primjerima istražiti i utvrditi razlike između narječja i standardnog jezika • govoriti i pisati zavičajnim narječjem • usvijestiti potrebu cjeloživotnog učenja standardnoga jezika 	Hrvatska narječja
Fonetika i fonologija	<ul style="list-style-type: none"> • upoznati nastanak glasova standardnoga jezika • prepoznati glasove s obzirom na zvučnost i mjesto tvorbe • razlikovati pojmove: glas, fonem, grafem, fonetika, fonologija 	Nastanak i podjela glasova
Pravogovor i pravopis	<ul style="list-style-type: none"> • usvojiti pojmove pravogovor (orthoepija) i pravopis (ortografija) • primjeniti osnovna pravogovorna i pravopisna pravila • primjeniti vrednote govorenoga jezika • razlikovati glasovne promjene i primjeniti pravila u pisanju • prepoznati i rabiti rečenične i interpunkcijske znakove 	Pravogovorna i pravopisna pravila i glasovne promjene

	<ul style="list-style-type: none"> • dosljedno primjenjivati pravila o pisanju velikih i malih slova • pravilno pisati stručne nazive 	
Morfologija	<ul style="list-style-type: none"> • definirati pojmove morfem i morfologija • imenovati promjenjive i nepromjenjive riječi • prepoznati osnovne značajke imenica, zamjenica, pridjeva i brojeva u tekstu • sklanjati imenice, zamjenice, pridjeve i brojeve • stupnjevati pridjeve • dosljedno primjenjivati pravila o pisanju hrvatskih i stranih imena te stručnog nazivlja 	Imenice, zamjenice, pridjevi i brojevi

NASTAVNO PODRUČJE: JEZIČNO IZRAŽAVANJE

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Uporaba jezika u svakodnevnom sporazumijevanju (komunikaciji)	<ul style="list-style-type: none"> • slušanjem i čitanjem usvojiti raznovrsne načine i oblike uljudnog sporazumijevanja • imenovati oblike obraćanja (pozdrav, zahvala, oslovljavanje, čestitka, iskaz sućuti) • upoznati stilske, sadržajne i jezične osobitosti svakog oblika, načine njegove uporabe i primjenu • spontano se služiti jezičnim (pravogovornim i pravopisnim) sredstvima u obraćanju • prepoznati posljedice uspješnog i neuspješnog sporazumijevanja (komunikacije) 	Oblici govornog i pisanog sporazumijevanja (komunikacije)

Slušanje i čitanje	<ul style="list-style-type: none"> • slušanjem razlikovati pravilno od nepravilnoga čitanja • uočiti obilježja pravilnoga čitanja • uočiti ulogu rečeničnih i interpunkcijskih znakova i njihovu vezu s izgovornim vrednotama • na glas pravilno pročitati poznati tekst 	Obilježja jezične djelatnosti slušanja i čitanja
	<ul style="list-style-type: none"> • slušanjem uočiti razliku između čitanja književnog i neknjiževnog teksta • interpretativno (izražajno) čitati tekst • čitati s razumijevanjem različite vrste tekstova u sebi i na glas 	Vrste čitanja
Govorenje i pisanje	<ul style="list-style-type: none"> • pravilno i razgovijetno izgovarati glasove, riječi, rečenice i tekst • slušanjem prepoznati bitna obilježja jezične djelatnosti govorenja • opisati razlike između jezičnih djelatnosti pisanja i govorenja • na primjerima utvrditi ulogu i važnost vrednota govorenoga jezika • povezati govorenje i pravogovor u različitim govornim situacijama • uočiti važnost šutnje i slušanja • usporediti pisani i govoreni oblik jezika na primjerima • prepoznati i razumjeti potrebu za raznim govornim vrstama 	Govorenje

	<ul style="list-style-type: none"> • pravilno pisati glasove, riječi, rečenice i tekst • uočiti bitna obilježja jezične djelatnosti pisanja • prepoznati odnose između govorene i pisane riječi • zamjećivati razliku u doživljaju napisane i izgovorene poruke • razlikovati govorni i pisani sustav hrvatskoga standardnog jezika • uočiti važnost primjene pravopisnih pravila za učinkovitu pisanu komunikaciju • primjereno se služiti pravopisnim i rečeničnim znakovima u različitim pisanim oblicima • prepoznati i razumjeti potrebu za raznim pisanim vrstama 	Pisanje
	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati dijelove sastavka i prepoznati ulogu svakog dijela • osmisliti i izraditi plan pisanja sastavka • jasno i točno oblikovati rečenice i smisleno povezati rečenice u cjelinu • pisati prikladnim stilom i rječnikom • praktično primijeniti stečeno znanje o pisanju sastavka u pisanju školske zadaće • razumjeti zadalu temu i stvaralački pisati na zadani poticaj • izraditi plan pisanja školske zadaće • povezati rečenice u smisleno i logički oblikovan tekst 	Pisanje sastavka

Vrste teksta	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati vrste opisa na temelju slušnoga primanja (subjektivne i objektivne; • književne i neknjiževne; opise vanjskoga i unutrašnjeg prostora) • opisati (portretirati) književni lik na temelju prethodno napravljenog plana opisa • čitati s razumijevanjem različite vrste opisa u sebi i na glas • prepoznati glavne značajke tekstne vrste opisa • izraditi shemu opisa pojma, predmeta ili procesa iz struke i izdvojiti osobitosti • tehničkoga opisa • kratko opisati predmet, pojavu ili proces prema dnevniku stručnoga rada 	Opis
	<ul style="list-style-type: none"> • uočiti osobitosti pripovijedanja • prepoznati i imenovati dijelove fabule • razlikovati pripovijedanje od opisivanja i dijaloga • razlikovati subjektivno i objektivno pripovijedanje te pripovijedanje u prvom i trećem licu • oblikovati sažetak i sažeto prepričati događaj 	Pripovijedanje

NASTAVNO PODRUČJE:
KNJIŽEVNOST
HRVATSKA I SVJETSKA KNJIŽEVNOST

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Pristup književnom djelu	<ul style="list-style-type: none"> • odrediti pojam umjetnosti, književnosti, književnih rodova i vrsta • imenovati vrste umjetnosti • razlikovati usmenu i pisano književnost 	Književnost

	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati značajke lirike na odabranim tekstovima • razlikovati vrste lirske pjesama po temi i oblicima • prepoznati dijalektalnu poeziju 	<p>Lirika Tekstovi: Antun Branko Šimić, <i>Ljubav</i> Dobriša Cesarić, <i>Vagonaši</i> Antun Mihanović, <i>Horvatska domovina</i> Ivan Golub, <i>Oči</i> Antun Gustav Matoš, <i>Jesenje veče</i> Dragutin Domjanić, <i>Ciklame, krvave ciklame</i> Mate Balota, <i>Roženice</i></p>
	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati značajke epike • prepričati fabulu prozognog teksta (usmeno i pisano) • razlikovati epske vrste (balada, ep, basna, bajka, novela, pripovijetka, roman) 	<p>Epika Tekstovi: <i>Hasanaginica</i> <i>Ezop, Kokoš i lastavica</i> Ivana Brlić - Mažuranić, <i>Šuma Striborova</i> Vjekoslav Kaleb, <i>Ogledalo</i> Nenad Brixy, <i>Mrtvacima ulaz zabranjen</i> ili George Orwell, <i>Životinjska farma</i></p>
	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati značajke drame i dramske vrste • razlikovati dijalog i monolog • uočiti dramsku radnju i dramske osobe 	<p>Drama Tekst: Plaut, <i>Škrtac</i> (ulomak)</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati diskurzivne oblike (putopis) • nabrojiti ostale književno-znanstvene oblike (dnevnik, memoari, autobiografija) 	<p>Diskurzivni književni oblici Tekst: Matko Peić, <i>Skitnje</i> (ulomak)</p>
Povijest književnosti	<ul style="list-style-type: none"> • upoznati književnosti pretpovijesnog doba na obavijesnoj razini 	Temeljna civilizacijska djela
	<ul style="list-style-type: none"> • upoznati odabrane tekstove iz Biblije • uočiti važnost Biblije kao jednog od temeljnih civilizacijskih djela 	Biblija

	<ul style="list-style-type: none"> • pojmovno odrediti klasičnu književnost (starogrčka i starorimska književnost) • utvrditi glavne predstavnike i djela (Homer, Sofoklo, Plaut) • interpretirati odabrane tekstove (ulomci) 	<p>Klasična književnost Tekstovi: Nikola Milićević, <i>Zlatna knjiga svjetske ljubavne poezije</i> (izbor) Biblja (<i>Psalmi, Mudre izreke, Evandelje po Ivanu</i> – tekstovi po izboru) Homer, <i>Ilijada ili Odiseja</i> (ulomak) Sofoklo, <i>Antigona</i> (ulomak)</p>
Povjesna i stilska razdoblja u književnosti	<ul style="list-style-type: none"> • odrediti književnopovjesno razdoblje (trajanje, glavna obilježja, djela) • imenovati vrste srednjovjekovne književnosti i pismenosti • uočiti važnost srednjeg vijeka kao početka hrvatske pismenosti i hrvatske pripadnosti kršćanskoj europskoj civilizaciji • nabrojiti najvažnija ostvarenja hrvatske književnosti i pismenosti • usvojiti pojam tropismenosti i trojezičnosti hrvatske pismenosti i najvažnije spomenike pismenosti na glagoljici, cirilici i latinici • objasniti važnost Bašćanske ploče 	<p>Srednjovjekovna književnost Tekst: <i>Bašćanska ploča</i></p>

KULTURNA BAŠTINA

- prepoznati hrvatsku kulturnu srednjovjekovnu baštinu: starokršćanske crkve, starohrvatsku pleternu ornamentiku, glagoljaško pjevanje i božićne pjesme

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
	<ul style="list-style-type: none"> • usvojiti pojmove humanizam, predrenesansa i renesansa • prepoznati glavna obilježja renesansne književnosti • imenovati humanistička središta u Europi i Hrvatskoj • utvrditi najvažnije vrste i oblike hrvatske književnosti humanizma i renesanse • imenovati glavne predrenesanske i renesansne europske i hrvatske pisce i njihova djela • obrazložiti značaj Marka Marulića – oca hrvatske književnosti 	Humanizam, predrenesansna i renesansna književnost Tekstovi: Francesco Petrarca, <i>Kanconijer</i> (jedna pjesma) Giovanni Boccaccio, <i>Decameron</i> (ulomak iz novele) Pjesma hrvatske renesansne književnosti (izbor učenika i nastavnika) Marin Držić, ulomak iz drame po izboru nastavnika
	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati prvi hrvatski rječnik 	
	<ul style="list-style-type: none"> • izdvojiti najvažnija obilježja barokne književnosti • imenovati najvažnije hrvatske barokne pisce i djela • obrazložiti značaj Ivana Gundulića za hrvatsku kulturu i književnost 	Barok Tekst: Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i> (ulomak)
	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati baroknu kulturnu baštinu u Hrvatskoj • usvojiti temeljne podatke o prvoj hrvatskoj gramatici 	

	<ul style="list-style-type: none"> usvojiti pojmove klasicizam i prosvjetiteljstvo te najvažnija obilježja književnosti imenovati najznačajnije europske i hrvatske pisce te njihova djela 	Klasicizam i prosvjetiteljstvo Tekst: ulomak iz jednog prosvjetiteljskog djela hrvatske književnosti (izbor nastavnika)
	<ul style="list-style-type: none"> usvojiti pojmove romantizam i ilirizam te najvažnija obilježja književnosti imenovati europske i hrvatske pisce razdoblja romantizma i njihova najvažnija djela objasniti društveno-političke i kulturne ciljeve hrvatskog narodnog preporoda objasniti Gajevu reformu pravopisa i uvođenje jedinstvenog hrvatskog književnog jezika utvrditi glavna stilska obilježja i domoljubni duh preporodne književnosti 	Romantizam i ilirski pokret Tekst: Edgar Allan Poe, <i>Crni mačak</i> Pjesnički tekst europske književnosti romantizma (izbor učenika i nastavnika) Budnica (izbor nastavnika) Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smailage Čengića</i> (ulomak)
	<ul style="list-style-type: none"> usvojiti podatke o prvoj hrvatskoj operi, hrvatskoj himni i slici Vlahe Bukovca o hrvatskom narodnom preporodu 	

OSNOVNI STANDARDI ZNANJA I VJEŠTINA

1. RAZRED HRVATSKI JEZIK I JEZIČNO IZRAŽAVANJE

Učenice/učenici:

- razlikuju hrvatski standardni jezik od hrvatskih narječja;
- poznaju i primjenjuju grafijski sustav hrvatskoga standardnog jezika;
- pravilno primjenjuju u pisanju veliko i malo slovo;
- pravilno pišu rečenične znakove (točku, upitnik, uskličnik, zarez);
- standardnim jezikom pišu termine struke za koju se obrazuju;
- razlikuju govorni sustav od pisanoga;
- razumiju dvostruku ulogu jezika: umjetničku i komunikacijsku;
- spontano se govorno izražavaju;
- uljudbeno komuniciraju u svakodnevnim i stručnim govornim situacijama;

- pravilno izgovaraju glasove, riječi, rečenice i tekst;
- čitaju s razumijevanjem;
- prepričavaju događaj i postupak;
- pišu logički, gramatički i pravopisno pravilno o zadanoj temi.

KNJIŽEVNOST I KULTURNA BAŠTINA

Učenice/učenici:

- razlikuju književni od neknjiževnoga teksta;
- prepoznaju književne rodove i vrste;
- uočavaju temu i motive književnih djela;
- prepoznaju glavna stilска sredstva i njihovu ulogu u tekstu;
- samostalno imenuju književnopovijesna razdoblja te prepoznaju njihova obilježja, najznačajnije pisce i djela;
- poznaju najznačajnije hrvatske kulturne institucije i kulturna postignuća.

2. razred

NASTAVNO PODRUČJE:

HRVATSKI JEZIK

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Morfologija	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati prezent i njegovo osnovno značenje • utvrditi morfološka obilježja prezenta (osobu i broj) • ovladati sprezanjem glagola u prezentu • usvojiti prezent pomoćnih glagola • pravilno se koristiti prezentom u govorenju i pisanju • prepoznati prezent u književnom i neknjiževnom (stručnom) tekstu • proširiti leksik glagolima radnje u prezentu na primjerima stručnih tekstova 	Glagoli

	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati prezent i njegovo osnovno značenje • utvrditi morfološka obilježja prezenta (osobu i broj) • ovladati sprezanjem glagola u prezentu • usvojiti prezent pomoćnih glagola • pravilno se koristiti prezentom u govorenju i pisanju • prepoznati prezent u književnom i neknjiževnom (stručnom) tekstu • proširiti leksik glagolima radnje u prezentu na primjerima stručnih tekstova 	Izricanje sadašnjosti prezentom
	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati perfekt i njegovo osnovno značenje • definirati tvorbu perfekta kao složenog glagolskog oblika • razlikovati prezent i perfekt u književnim i neknjiževnim (stručnim) tekstovima • preoblikovati prezent u perfekt, pravilno se koristiti perfektom u govorenju i pisanju 	Izricanje prošlosti prefektom
	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati futur prvi i njegovo osnovno značenje • definirati tvorbu futura prvog kao složenog glagolskog oblika • samostalno sprezati glagole u futuru prvom • razlikovati futur prvi od prezenta i perfekta • preoblikovati prezent u futur prvi • pravilno pisati i govoriti futur prvi i futur drugi • razlikovati futur prvi i futur drugi 	Izricanje budućnosti futurom

	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati priloge, prijedloge, veznike i usklike • prepoznati priloge mjesta, vremena i načina, česte prijedloge, prave veznike i česte usklike u rečenici i tekstu (književnom i neknjiževnom) • pravilno rabiti prijedlog s(a) i k(a) • pravilno rabiti priloge gdje, kamo, kuda • pravilno rabiti veznike i usklike u govorenju i pisanju • proširiti leksik odabranim prilozima i riječima iz književnih i neknjiževnih (stručnih) tekstova 	Nepromjenjive vrste riječi
Rečenica	<ul style="list-style-type: none"> • raščlaniti rečenicu kao strukturnu jedinicu kojom se izriče obavijest • prepoznati ulogu reda riječi za značenje rečenice • definirati pojam sintakse • povezivati riječi u rečenicu primjenjujući pravila sastavljenog i rastavljenog pisanja riječi i pravila pisanja pravopisnih znakova • proširiti leksik riječima iz rečenica za raščlambu 	Povezivanje riječi u rečenicu

	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati vrste riječi u rečenici i odrediti im službu u rečenici • prepoznati povezanost subjekta i predikata s ostalim članovima rečeničnog ustrojstva • napisati rečenice po zadanom modelu kombinirajući sve rečenične dijelove • pisati rečenice primjenjujući pravila pravopisne norme o rečeničnim i pravopisnim znakovima • razlikovati subjekt, predikat, objekt, priložnu oznaku, atribut i apoziciju 	Članovi rečeničnog ustrojstva
	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati i usvojiti priopćajnu svrhu rečenica upotrebom točke, upitnika i uskličnika • primjereno označiti sadržajnu (smislenu) vezu među rečenicama uporabom ostalih znakova (zarez, dvotočje, trotočje, crtica, zagrade) • proširiti leksik riječima iz pjesničkih i proznih tekstova • interpretativno čitati pjesničke i prozne tekstove ostvarujući vrednote govorenoga jezika 	Pisanje rečenica

NASTAVNO PODRUČJE:
JEZIČNO IZRAŽAVANJE

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Vrste tekstova	<ul style="list-style-type: none"> • usmjereno čitati tekst životopisa (biografije) uočavajući njegovu logičnu i jezičnu organizaciju, • uočavati ulogu činjenica u oblikovanju životopisa i razlikovanje činjenica po važnosti, • razlikovati vrste životopisa prema stilskim značajkama - subjektivni (literarizirani) i objektivni (poslovni, službeni) • napisati radni životopis primjenjujući pravopisnu normu <ul style="list-style-type: none"> • čitati s razumijevanjem različite vrste upućivačkih tekstova (u sebi i na glas) • obrazložiti značajke upućivačkih tekstova • napisati stručni upućivački tekst primjenjujući pravopisnu normu <ul style="list-style-type: none"> • uočiti mjesto i funkciju životopisa u strukturi molbe (ponude) kao administrativne vrste teksta • čitati s razumijevanjem tekstove pisane administrativnim stilom • napisati molbu (ponudu) ili ispuniti neki administrativni obrazac primjenjujući pravila pravopisne norme 	Životopis (biografija) Upućivanje (upućivački tekstovi) Molba, ponuda, žalba, administrativni obrasci (radni nalog, potvrđnica, izdatnica, zadužnica)

Govorna i pisana komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati vrstu komunikacije na temelju slušanja (privatna, službena) • primijeniti stečeno znanje u samostalnom kreiranju privatnog i službenog razgovora • slušati sugovornika uvažavajući različita mišljenja • napisati tekst razgovora poštujući pravopisna pravila upravnog i neupravnog govora 	Privatna i službena govorna komunikacija
	<ul style="list-style-type: none"> • tematski i stilski razlikovati privatno i službeno pismo • sastaviti poslovno pismo primjenjujući pravopisnu normu 	Pismo (privatno i službeno)

**NASTAVNO PODRUČJE:
KNJIŽEVNOST
HRVATSKA I SVJETSKA KNJIŽEVNOST**

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Povjesna i stilска razdoblja u književnosti	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati osobitosti realizma od osobitosti romantizma • usvojiti pojmove predrealizam i Šenino doba te obilježja književnosti realizma 	Protorealizam (Šenino doba) August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • usvojiti pojam realizma i utvrditi najvažnija obilježja razdoblja u europskoj književnosti • imenovati najpoznatije europske pisce razdoblja realizma i njihova najvažnija djela • izdvojiti i usuvremeniti uočene teme i probleme u realističnom romanu 	Realizam u europskoj i hrvatskoj književnosti Tekst: Honore Balzac, <i>Otac Goriot</i> (ulomci)

	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati obilježja hrvatskog realizma u književnom tekstu • utvrditi književne vrste i regionalnu pripadnost • imenovati hrvatske pisce razdoblja realizma i njihova najvažnija djela 	Realizam i naturalizam u hrvatskoj književnosti Tekst: Josip Kozarac, <i>Tena</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati obilježja moderne i modernističkih pokreta u književnom tekstu • imenovati europske i hrvatske pisce razdoblja moderne te njihova najvažnija djela • uočiti svezu hrvatskog i europskog modernizma 	Moderna u europskoj i hrvatskoj književnosti Tekst: Antun Gustav Matoš, <i>Cvijet sa raskršća</i>

KULTURNA BAŠTINA

- razlikovati osobitosti realizma od osobitosti romantizma
usvojiti pojmove predrealizam i Šenino doba te obilježja književnosti realizma

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Avangarda i modernistički pokreti	<ul style="list-style-type: none"> • usvojiti pojmove: avangarda, nadrealizam i ekspresionizam • upoznati osnovna obilježja ekspresionizma u književnosti • usporediti obilježja moderne s avangardnim obilježjima na odabranim primjerima djela A. B. Šimića 	Ekspresionizam u hrvatskoj književnosti Tekst: Antun Branko Šimić, <i>Hercegovina</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • odrediti glavne značajke egzistencijalizma, teatraapsurda i avangardnog kazališta • prepoznati osnovna obilježja dramskog roda i kazališnog izraza • uočiti elemente humora i satire 	Avangardno kazalište Tekstovi: Eugene Ionesco, <i>Stolice</i> (ulomak)
Književnost drugog razdoblja, 1929. do 1952.	<ul style="list-style-type: none"> • utvrditi značenje književnog stvaralaštva Miroslava Krleže za hrvatsku književnost • imenovati njegova najznačajnija djela 	Književno stvaralaštvo Miroslava Krleže Tekstovi: Miroslav Krleža, <i>Balade Petrice Kerempuha - Ni med cvetjem ni pravice ili Khevenhiller</i>

	<ul style="list-style-type: none"> utvrditi univerzalnost tema pjesničke zbirke <i>Balade Petrice Kerempuha</i> te stilske mogućnosti kajkavskoga jezika 	
	<ul style="list-style-type: none"> utvrditi značenje književnog stvaralaštva Tina Ujevića za hrvatsku književnost prepoznati utjecaj avangardnih i modernističkih smjerova na Ujevićevo pjesništvo i univerzalnost Ujevićevih pjesničkih tema 	Pjesništvo Tina Ujevića Tekst: <i>Tin Ujević, Svakidašnja jadikovka</i>
Druga moderna u hrvatskoj književnosti (od 1952. do 1969.)	<ul style="list-style-type: none"> utvrditi promjene u hrvatskoj književnosti, usmjerenost na europske i svjetske uzore i povezanost s domaćom tradicijom prepoznati primjer „ženske poezije“ i poslijeratne ljubavne lirike 	Pjesništvo Vesne Parun Tekst: V. Parun, <i>Ti koja imaš nevinije ruke</i>
	<ul style="list-style-type: none"> prepoznati glavna obilježja modernog hrvatskog romana (tehnike priповijedanja, stilska sredstva, psihološki tipovi osobnosti na primjerima likova iz romana) kritički prikazati rat i nasilje 	Moderni hrvatski roman Tekst: Ranko Marinković, <i>Kiklop</i> (ulomak)

Suvremena hrvatska književnost (od 1970. do 1990.)	<ul style="list-style-type: none"> • uočiti tematske i jezično stilске posebnosti postmodernističke književnosti na odabranim pjesničkim i proznim tekstovima • imenovati stilove postmodernističkog razdoblja (fantastičari, proza u trapericama, žensko pismo, autobiografska proza, postmodernistička poezija) • trajno pratiti novostvorenna književna djela po osobnom izboru 	Postmoderna književnost Tekstovi: : Ivan Slamnig, <i>Barbara</i> Pavao Pavličić, <i>Šapudl</i> Goran Tribuson, <i>Novinska smrt Ladislava Hanaka</i> Zoran Ferić, <i>Mišolovka</i> <i>Walta Disneya</i> Alessandro Barico, Svila (izbor učenika i nastavnika)
---	---	---

- upoznati rad hrvatskoga knjižničnog sustava (narodne knjižnice, Nacionalna i sveučilišna knjižnica)
- upoznati muzejsko-galerijski sustav u Republici Hrvatskoj

OSNOVNI STANDARDI ZNANJA I VJEŠTINA

2. RAZRED

HRVATSKI JEZIK I JEZIČNO IZRAŽAVANJE

Učenice/učenici:

- razlikuju vrste riječi i njihove promjene;
- primjenjuju različite vrste čitanja: logičko, usmjereno, izražajno, čitanje u sebi i na glas;
- razumiju i pamte sadržaje usmenog izlaganja i glasno čitanog teksta;
- pravilno povezuju riječi u rečenice i rečenice u tekst;
- pravopisno ispravno pisano oblikuju stručne tekstove, ispunjavaju i oblikuju administrativne tekstove i obrasce;
- porabe govorene i pisane riječi za javnu i privatnu uporabu u svim životnim situacijama;
- samostalno oblikuju privatni i službeni razgovor poštujući pravila ortoepske i sintaktičke norme u oblikovanju misli i osjećaja;
- proširuju leksik čitanjem književnih i neknjiževnih (stručnih) tekstova;
- primjenjuju stečena znanja osnovnih znanosti hrvatskoga jezika u samostalnom oblikovanju tekstova za privatnu i službenu komunikaciju.

KNJIŽEVNOST I KULTURNA BAŠTINA

Učenice/učenici:

- samostalno čitaju književne tekstove;
- razlikuju rodove i vrste;

- uočavaju usmjerenost hrvatske književnosti prema europskim (svjetskim) pravcima i stilovima;
- prepoznaju osnovna obilježja književnih razdoblja 19. i 20. stoljeća
- imenuju najznačajnije pisce i djela pojedinih književnih razdoblja;
- poznaju najvažnije hrvatske državne i zavičajne kulturne institucije;
- spoznaju značaj kulturnih institucija i kulturnih postignuća u izgradnji hrvatskog identiteta u europskom civilizacijskom krugu.

Nastavni predmet: Računalstvo

Razred: prvi (1)

Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	2 (68)	-

OPĆI CILJEVI I ZADAĆE:

Program predmeta računalstvo izrađen je tako da učenika osposobi za samostalnu uporabu računala. Težište programa stavljeno je na upoznavanje mogućnosti računala i primjenu informacijsko-komunikacijskih tehnologije u nastavi. Tu se prije svega misli na internet i korištenje internetom u nastavi, ali i nakon završetka srednje škole.

Cilj je osposobiti učenika do razine rješavanja jedostavnijih problema u raznim problemskim situacijama uz uporabu aplikacijskih programa i informacijsko-komunikacijskih tehnologija.

Na nastavi računalstva učenik će:

- uvesti, usvojiti i rabiti pojmove vezane uz osnovne dijelove računala;
- upoznati osnovne korištenja računala: korištenje tipkovnice i miša, izbor i otvaranje traženih programa;
- shvatiti ulogu operacijskog sustava računala i osnove samostalnog korištenja operacijskog sustava: prilagoditi korisničko sučelje, promijeniti datum i vrijeme računala, otvarati i premještati mape i datoteke;
- naučiti i uvježbatи osnovne radnje s diskovima, mapama i datotekama;
- pripremiti se za samostalno i sigurno korištenje računalnih mreža i Interneta;
- steći naviku i kulturu komunikacije preko Interneta;
- savladati samostalni unos, uređivanje i ispis tekstualnog dokumenta;
- pripremiti se za rad s proračunskim tablicama;
- naučiti samostalno izradivati prezentacije i primjereno prezentirati;
- na osnovi praktičnog rada na računalu razvijati smisao za sustavnost, točnost, urednost, upornost i savjesnost u rješavanju postavljenih zadataka.

SADRŽAJ:

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
1. POZNAVANJE I KORIŠTENJE ICT-a (12 sati)	<ul style="list-style-type: none"> - Osnovni pojmovi o računalu i informatici (tijek obrade podataka, informacija...). - Navesti mogućnosti korištenja računala u budućim zanimanjima, svakodnevnom životu, učenju, zabavi... 	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. Osnovni dijelovi računala 1.2. Ulazni i izlazni uređaji 1.3. Memorije 1.4. Operacijski sustav

	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznati osnovne elemente za izgradnju računala kroz generacije računala (tranzistori, čipovi...). - Navesti vrste računala. - Razlikovati pojam HW i SW (sklopoljje i programski dio računala). - Opisati Von Neumannov model računala. - Osnovna građa računala (objasniti pojam CPU, navesti mu obilježja glavne zadatke). - Objasniti pojam memorije, mjerne jedinice za kapacitet memorije, definirati pojam bit, bajt, KB.... - Zadaci perifernih jedinica (ulazne, izlazne). - Pojam i uloga operacijskog sustava (OS). - Navesti poznatije OS-e, razlikovati znakovno i grafičko sučelje OS-a, jednokorisnički višekorisnički rad. - Pokretanje operacijskog sustava, dijelovi prozora i rad s prozorima. - Osnovne karakteristike operacijskog sustava (Radna površina – Desktop, Start Menu, Upravljačka ploča (Control panel), Pomagala (Accessories)). - Pojam instaliranja/deinstaliranja hardvera i softvera. 	<p>1.5. Rukovanje mapama i datotekama</p>
2. RAČUNALNE MREŽE (16 sati)	<ul style="list-style-type: none"> - Objasniti što je to internet - Pokazati na koje se sve načine može spojiti na internet - Pojasniti pojam hiperteksta i World Wide Web-a. - Poznavati navigaciju kroz web sadržaje. - Pojasniti pojam elektroničke pošte. - Ukazati na prednosti elektroničke pošte nad običnom poštom. 	<p>2.1. Vrste mreža, osnovni pojmovi</p> <p>2.2. Internet</p> <p>2.3. World Wide Web</p> <p>2.4. Pretraživanje Web-a</p> <p>2.5. Elektronička pošta</p> <p>2.6. Ostale usluge interneta (internetski forumi, mrežni</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Pojasniti dijelove e-mail adrese. - Pojasniti dijelove elektroničke poruke. - Opisati i ukazati na neke od ostalih, po mogućnosti aktualne usluge interneta, npr. internetski forumi, mrežni razgovor, audio i video streaming, blog, video blog, peer to peer razmjena dokumenata, VoIP. - Upozoriti na moguće opasnosti tijekom rada na internetu, npr. virusi, crvi, trojanski konji, krađa identiteta... - Pokazati koje su primjerene mjere zaštite – pojasniti pojmove vatrozida, antivirusnog programa, sigurnosnih kopija podataka. - Pojasniti što su to web tražilice. - Pokazati osnovno i napredno pretraživanje. 	razgovor, audio i video streaming, blog, peer to peer) 2.7. Opasnosti interneta i zaštita
3. OBRADA TEKSTA (16 sati)	<ul style="list-style-type: none"> - Načini pokretanja programa za obradu teksta; - Dokument, stranica, odlomak, font. - Pravilan unos teksta (znakovi interpunkcije, enter, tabulator...). - Izbornici i alatne trake. - Početna podešavanja. - Podešavanje stranice (veličina papira, margine). - Spremanje i otvaranje dokumenta. - Unos / ispravak / brisanje teksta. - Kretanje po dokumentu. - Označavanje teksta. - Osnovna oblikovanja fonta. - Osnovna oblikovanja odlomka. - Kopiranje i premještanje teksta. - Stavljanje broja stranice. - Ispis dokumenta. - Prijelom stranice. - Umetanje tablice. - Označavanje i unos teksta u 	3.1. Pojam obrade teksta 3.2. Sučelje programa za obradu teksta 3.3. Unos teksta, označavanje i osnove oblikovanja teksta 3.4. Kopiranje i premještanje, brojevi stranica, ispis dokumenta 3.5. Tablice 3.6. Umetanje slika i crteža u tekst

	tablicu. - Wordart.	
4. PRORAČUNSKE TABLICE (14 sati)	<ul style="list-style-type: none"> - Obrazložiti što su to i čemu služe proračunske tablice. - Objasniti pojam elektronske tablice. - Upoznati učenike s najpoznatijim programima za rad s proračunskim tablicama. - Pojasniti čemu služi odabrani program. - Ukažati na sličnosti i razlike s alatom za obradu teksta. - Pojasniti pojmove radna knjiga i radni list. - Pojasniti pojam ćelije. - Pojasniti kako se sve može kretati po tablici. - Objasniti pojam adrese ćelija i polja. - Pojasniti razliku između apsolutnih i relativnih adresa ćelija. - Pokazati i uvježbati označavanje ćelija. - Pokazati kako se unose a kako mijenjaju podaci. - Objasniti razlike vrste podataka. - Objasniti kopiranje i premeštanje podataka. - Pokazati nizanje podataka. - Pojasniti naredbu za oblikovanje ćelija. - Pokazati prijenos oblikovanja na druge ćelije. - Pokazati kako koristiti samooblikovanje. - Pojasniti što su formule. - Pokazati postupak izrade grafikona. - Objasniti vrste grafikona. 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. Proračunske tablice - osnovni pojmovi 4.2. Programi za rad s proračunskim tablicama 4.3. Kretanje po tablici i označavanje 4.4. Vrste podataka, unos, kopiranje i premeštanje podataka 4.5. Oblikovanje ćelija 4.6. Formule i funkcije 4.7. Grafikoni
5. PREZENTACIJE (10 sati)	<ul style="list-style-type: none"> - Navesti osnovne smjernice za izradu kvalitetne prezentacije. - Izgled prozora programa. - Načini pregleda prezentacije (View). - Uporaba gotovih predložaka. 	<ul style="list-style-type: none"> 5.1.Osnove programa za izradu prezentacija 5.2.Izrada prezentacije

	<ul style="list-style-type: none"> - Dodavanje novog slajda (prozirnice). - Izgled slajda (Slide Layout). - Premještanje, kopiranje i brisanje slajda. - Umetanje sadržaja na slajd (tekst, slika, grafikoni, filmovi...). - Spremanje prezentacije. - Dodavanje i oblikovanje teksta. - Grafičke oznake. - Izmjena dizajna slajda i pozadine. - Zaglavje i ponožje slajda, numeriranje, datum i vrijeme. - Master Slide. - Prikaz prezentacije (Slide Show). - Animacije. - Način izmjene prozirnica (Slide transition). - Objavljivanje prezracije (PowerPoint Show). - Načini ispisa prezentacije (Handouts...). 	<p>5.3. Oblikovanje slajda</p> <p>5.4. Uređivanje prikaza prezentacije</p> <p>5.5. Objavljivanje i ispis prezentacije</p>
--	--	---

MATERIJALNI UVJETI:

Informatička učionica s instaliranim operacijskim sustavom te programima za obradu teksta, rad s proračunskim tablicama i prezentacijama. Informatička učionica mora imati brzi pristup internetu. Potreban je LCD projektor i prezentacije s obrađenim temama.

Osnovni preduvjet za izvođenje nastave računalstva je da svaki učenik sam sjedi za računalom, odnosno izvođenje nastave u grupama od najviše 15 učenika. Nastava se izvodi u obliku vježbi, po 2 sata tjedno za svaku skupinu učenika u tjednu kada imaju nastavu.

POTREBNA STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA:

Nastavu računalstva mogu izvoditi: profesor matematike i informatike, diplomirani informatičar, diplomirani inženjer računalstva i diplomirani inženjer elektrotehnike (smjerovi: računarska tehnika, automatika, telekomunikacija i informatika).

OBJAŠNJENJE:

Cjelokupna nastava ovog predmeta mora se izvoditi u specijaliziranoj učionici za računalstvo. Učionica mora biti tako opremljena da omogućava samostalan rad jednog učenika na jednom računalu. Nastavu treba izvoditi u 2 skupine od najviše 16 učenika tako da na računalu učenik radi pojedinačno.

Od učenika treba zahtijevati redovito dolaženje na nastavu, posjedovanje pribora (bilježnice, udžbenika, pribora za pisanje) i temeljitu pripremu za nastavu.

Provjera znanja obavlja se računalom, rješavanjem jednostavnijih konkretnih problema koji zahtijevaju uporabu programa u kojima su učenici i vježbali.

Nastavni predmet: Tjelesna i zdravstvene kultura

Razred: prvi (1), drugi (2)

Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	1,5 (51)	1,5 (42)

Uvod

Učenici, polaznici strukovnih škola u zanimanjima niže stručne spreme, daleko su više opterećeni u redovitom obrazovanju putem praktične i teorijske nastave nego njihovi vršnjaci u četverogodišnjem obrazovanju.

Upravo zato tjelesna i zdravstvena kultura u sustavu odgoja i obrazovanja za učenike polaznike zanimanja niže stručne spreme ima vrijednost sredstva aktivnog oporavka, kompenzacije i relaksacije s obzirom na njihova često statička i jednostrana opterećenja, a teorijske informacije uz znanja iz pojedinih kinezioloških aktivnosti su od velikog značenja za cjeloživotno bavljenje tjelesnim vježbanjem.

S tog stajališta se programom za učenike niže stručne spreme pospješuje usvajanje novih motoričkih znanja i razvoj određenih osobina i sposobnosti značajnih za trajno bavljenje određenom kineziološkom aktivnošću. Stoga valja primjenjivati kineziološke aktivnosti koje će omogućiti brži oporavak i relaksaciju te kineziološke aktivnosti koje će stimulativno i korektivno utjecati na skladan razvoj ljudskog organizma.

Zdravlje i normalan bio-psiho-socijalni rast i razvoj učenika ove dobi osnovni su preduvjet za sve životne, radne, stvaralačke i kulturne aktivnosti u kasnijem razdoblju života. Svrha je odgojno-obrazovnih postupaka pozitivan utjecaj na mnoga obilježja antropološkog statusa, utjecati na ukupno zdravlje učenika, na djelotvornije funkcioniranje svih organa i organskih sustava kao svojevrsnoj prepreći pojave mnogih neželjenih posljedica (posebice onih koje su posljedica tjelesne pasivnosti ili obavljanja određenog profesionalnog rada), a da do njih i dode, lakše se svladavaju. Zbog znatnih razlika u zanimanjima, uvjetima rada i raspoloživom vremenu za vježbanje, zadaće tjelesne i zdravstvene kulture moguće je različito realizirati za pojedinu školu.

Učenike treba educirati za svakodnevno tjelesno vježbanje i osposobiti ih da vode računa o svome zdravlju i da budu odgovorni za njega. Rješenja treba tražiti u odgoju za zdrav način življenja u kojem važnu ulogu imaju kineziološke aktivnosti u slobodno vrijeme.

Nastavni sadržaji u programu tjelesne i zdravstvene kulture za učenike u zanimanjima niže stručne spreme i njihova distribucija po razredima definirani su prema ovim načelima:

1. U skladu s ciljem odgoja i obrazovanja učenika izabrane su one teme koje pokazuju najveću podudarnost sa zadaćama usmjerениm prema promjeni dimenzija ličnosti.

2. Programske jezgru čine motoričke informacije koje imaju svojstva temeljnih motoričkih struktura, a pretpostavka su za nadogradnju i usvajanje većeg broja motoričkih zadaća u skladu s pojedinačnim mogućnostima i interesom svakog pojedinca.

3. Programske zadaće slijede krivulju progresivnog opterećenja u skladu s dobi i spolom učenika, ali i ograničenjima u zahtjevima s obzirom na različit sastav učenika prema vrstama opterećenja u pojedinim zanimanjima.

4. Odgojno-obrazovni sadržaji razvrstani su prema vrijednosti imajući u vidu zajedničke potrebe, višestranost primjene, nadopunu znanja, kompenzaciju te da su sadržaji relaksirajući.

SPECIFIČNOSTI U ODNOSU NA IZBOR ZANIMANJA UČENIKA S NAZNAKOM OSNOVNIH PROGRAMSKIH SADRŽAJA

Svaki rad, ovisno o vrsti zanimanja, radnom mjestu, vanjskim činiteljima i sl., djeluje na čovjeka tako da predstavlja stanovitu opterećenost za pojedine dijelove organizma i organizam u cjelini.

U pojmu opterećenje, podrazumijeva se odnos između nekog zahtjeva organizma i adaptacijskog kapaciteta za njegovo ostvarenje.

Što je adaptacijski kapacitet funkcionalnih organskih sustava veći, to će neki stalni zahtjev stvarati manje opterećenje i suprotno. Opterećenje organizma nije samo rezultat djelovanja rada kao aktivnosti, već je uvjetovano nizom drugih činitelja koji djeluju na organizam izvana, ili su uzroci u njemu samom.

Zakonomjernošću društvenog razvoja profesionalni rad pojedinaca sve je više specijaliziran. Zato je moguće izolirati pojedine skupine rada, točnije rečeno radnih mjesta, gdje se glavno opterećenje javlja u većoj mjeri na nekom od funkcionalnih sustava.

Međutim valja napomenuti da se o organizmu ne može govoriti kao o skupu izdvojenih funkcionalnih sustava pa je, prema tomu i rad u stvarnim uvjetima kompleksan proces koji opterećuje i ima posljedice na čitav organizam, iako su uvjek neki od podsustava opterećeni više, a neki manje. Ovisno o stupnju opterećenosti pojedinih dijelova organizma, rad se može grubo podijeliti na pretežito energetski (fizički) i pretežito informacijski (mentalni). Točnije, podjela prema stupnju opterećenja pojedinih podsustava organizma uvjetovana je stupnjem svrstavanja funkcionalnih organskih sustava u veći rad.

I. Fizički rad se može podijeliti na:

1. Rad s pretežito dinamičkim režimom mišićne aktivnosti, pri čemu, ovisno o aktiviranim masama tkiva i intenzitetu rada, energetska potrošnja može biti:

- a) velika,
- b) srednja (umjerena).
- c) mala.

2. Rad s pretežito statičkim režimom mišićne djelatnosti, gdje manjka blagotvoran utjecaj dinamičkih kontrakcija mišićnog sustava preko živčanog na druge dijelove organizma. Statički se rad može odvijati tako da:

a) statičke kontrakcije održavaju ravnotežu samo protiv djelovanja sile gravitacije na pojedine dijelove tijela ili organizam u cjelini;

b) statičke kontrakcije održavaju ravnotežu protiv djelovanja sile gravitacije i još nekih drugih različito velikih sila (tereti i sl.).

II. Mentalni rad možemo podijeliti prema stupnju i vrsti opterećenja pojedinih dijelova živčanog sustava na:

1. Senzorički rad, gdje su pretežito opterećeni receptori, osjetni putovi i senzorička središta (kontrolna mjesta) pri automatiziranom radu, radna mjesta vezana uz opasnost i sl.
2. Sa stereotipnim umnim djelatnostima (umni rad na nižoj razini aktivnosti središnjeg živčanog sustava, npr. rad kancelarijskih službenika i sl.).
3. Stvaralački umni rad (znanstvenih radnika i umjetnika i sl.).

Sva navedene vrste rada mogu se, prema intenzitetu s kojim se provodi, podijeliti na lagani, umjereni i teški rad, pri čemu moramo razlikovati rad i intenzitet opterećenja.

Prikaz opterećenja na organizam i zahtjeve za pojedine sposobnosti, ovisno o načinu rada u radnom procesu koji se odnosi više-manje na sva zanimanja, izgleda ovako:

I. skupina

Rad se provodi jedino djelatnošću našega tijela, bez pomagala (tjelesni rad).

II. skupina

Tjelesni rad s uporabom jednostavnijih alata i instrumenata.

III. skupina

Rad na neautomatskim strojevima.

IV. skupina

Rad na automatskim strojevima.

Prema navedenoj podjeli moguće je razna zanimanja u pojedinim strukama svrstati u tri skupine. Pojedina zanimanja svrstana su u samo jednu skupinu, a nekad i u dvije, ovisno o načinu rada u procesu istoga zanimanja.

Za zanimanja I. skupine preporuča se u programu nastave **primjenjivati kineziološke aktivnosti koje će primarno utjecati na funkciju krvožilnog i dišnog sustava i na sve motoričke sposobnosti**. Često se u tih zanimanja javlja hipertrofija pojedinih skupina mišića koji su aktivirani pri radu, pa valja primjenjivati kineziološke aktivnosti koje će omogućiti relaksaciju (plivanje, vježbe labavljenja, opuštanja i istezanja, igre i ples, aerobik i ritmičko-športsku gimnastiku za učenice).

Za zanimanja u II. skupini u programu nastave preporuča se **primjenjivati kineziološke aktivnosti koje će primarno utjecati na funkciju krvožilnog i dišnog sustava i na motoričke sposobnosti**. Posebice treba razvijati koordinaciju i brzinu (vježbanje na spravama, judo, ples, športske igre i dr.).

U III. skupini, za zanimanja kod kojih se rad obavlja pretežito stojeći, **preporuča se izvođenje motoričkih zadaća u sjedećem i ležećem položaju radi rasterećenja donjih ekstremiteta i primjenu vježbi za jačanje mišića stopala** radi sprječavanja pojave ravnih stopala i drugih oštećenja donjih ekstremiteta. Posebice treba odgovarajućim kineziološkim aktivnostima povećati funkciju krvožilnog i dišnog sustava (plivanje, veslanje, biciklizam i dr.).

U IV. skupini klasificirana su pretežito zanimanja kod kojih se rad obavlja najvećim dijelom sjedeći, s karakterističnim sagnutim položajem gornjeg dijela tijela pri radu. Ta su zanimanja s pretežito statickim režimom mišićne djelatnosti. **U program nastave**

preporučuju se kineziološke aktivnosti koje će stimulativno i korektivno utjecati na razvoj kralješnice i koje će poboljšati funkciju krvožilnog i dišnog sustava (vježbanje na spravama, atletika, judo, športske igre, ples, koturaljkanje, ritmičko-športska gimnastika i aerobik za učenice i dr.).

OSNOVNI PROGRAM

Osnovni je program koncipiran na temeljnim motoričkim strukturama pojedinih kinezioloških aktivnosti. Tako široko zamišljeni programski sadržaji omogućuju izbor onih kinezioloških aktivnosti, koje su u funkciji utjecaja na pozitivne promjene morfoloških značajki, motoričkih sposobnosti, funkcionalnih sposobnosti, kognitivnih i konativnih dimenzija ličnosti te socijalizaciju svakoga učenika.

Sadržaji osnovnoga programa određuju se prema slobodnom izboru polaznika za pojedine kineziološke aktivnosti. Mjerila za izbor programske sadržaje određena su:

- zdravstvenim stanjem, morfološkim značajkama, motoričkim sposobnostima, funkcionalnim sposobnostima vitalnih organa te psihosocijalnim potrebama svakog učenika;
- motivima i zanimanjem polaznika za pojedine sadržaje;
- razinama usvojenosti teorijskih i motoričkih kinezioloških izvješća;
- utilitarnim vrijednostima pojedinih sadržaja u svakodnevnom radu i životu;
- obilježjima pripadnosti pojedinog profila zanimanja određene skupine;
- materijalnima, kadrovskima i drugima mogućnostima škole, odnosno sredine u kojoj škola djeluje.

Programski sadržaji, koji su u funkciji ostvarivanja određenoga cilja i zadaća, mogu se sastaviti iz sljedećih skupina kinezioloških aktivnosti:

1)	- atletika, - športska gimnastika, - ples, - ritmičko-športska gimnastika, - borilački sportovi.	2)	- košarka, - odbojka, - nogomet, - rukomet.

Odabir sadržaja osnovnoga programa svodi se na produbljivanje i proširivanje motoričkih znanja, razvoj sposobnosti i osobina, s težištem na poboljšanje motoričkih i funkcionalnih sposobnosti polaznika te otklanjanje negativnih utjecaja statičkih i jednostranih opterećenja tijekom obavljanja praktične nastave.

DOPUNSKI PROGRAM

Sadržaj dopunskoga programa nije strogo određen. Dopunskim programom treba obogatiti životna iskustva učenika uvođenjem u nove aktivnosti, utjecati na smanjivanje razlika koje se odnose na sposobnosti i osobine učenika i pripremiti učenike za bavljenje tjelesnim vježbanjem tijekom dužeg radnog i životnog razdoblja.

Težište aktivnosti treba usmjeriti na sportove u kojima dolazi do izražaja samostalno učenje i mogućnost trajnoga samostalnog bavljenja tom aktivnošću. To su:

- 1) Športovi koji dosad najčešće nisu bili u školskim programima:
  - veslanje,
  - klizanje,
  - stolni tenis,
  - plivanje,

- skijanje,
- biciklizam,
- tenis,
- koturaljkanje
- badminton,
- planinarenje
- orijentacijsko trčanje.

2) Aerobik, fitnes, pilates, jedrenje, kuglanje, hokej na travi te športovi i druge aktivnosti u tradiciji lokalne sredine, kao i one koje će se s vremenom pojaviti i biti omiljene.

Dio navedenih aktivnosti i športova može se implementirati u redoviti nastavni proces ako to uvjeti rada omogućuju, a dijelom učenici imaju mogućnost proširiti znanja i razvijati sposobnosti stečene u osnovnom programu na druge športove i aktivnosti iz dopunskog programa u drugim organizacijskim oblicima rada: izvannastavnim aktivnostima, izvanškolskim aktivnostima, izletima, natjecanjima, športskim kampovima u zimskom ili ljetnom razdoblju.

PROGRAM TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE ZA UČENIKE KOJI SE NALAZE U RAZDOBLJU ZDRAVSTVENOGA OPORAVKA

Poslije svake ozljede ili preležane bolesti organizam znatno osjetljivije reagira na različite promjene, na vrstu i intenzitet opterećenja. Zato je prijeko potrebno da se program tjelesne i zdravstvene kulture izrađuje i primjenjuje po načelima, koja vrijede za izradbu i provođenje programa tjelesne i zdravstvene kulture za učenike oštećenoga zdravlja. Prema tomu, za svakoga učenika u razdoblju zdravstvenoga oporavka valja izraditi poseban program, koji ima zadaću što ranijeg i djelotvornijeg zdravstvenog oporavka.

Cilj je tjelesne i zdravstvene kulture osposobljavanje učenika za cjeloživotno bavljenje tjelesnim vježbanjem tijekom dužeg radnog razdoblja stjecanjem osnovnih teorijskih i motoričkih znanja, kao i pozitivan utjecaj na obilježja antropološkog statusa učenika radi čuvanja i unapređivanja osobnog zdravlja.

Zadaće su tjelesne i zdravstvene kulture:

- usvajanje motoričkih informacija za djelotvorno rješavanje potreba razvoja i rješavanja svakodnevnih motoričkih zadataka;
- procesima tjelesnog vježbanja u učenika treba razviti osobine, sposobnosti, podići na višu razinu motorička znanja te stvoriti stalnu naviku bavljenja tjelesnim vježbanjem kroz dugo razdoblje života;
- njegovanje zdravstvene kulture radi povećavanja otpornosti organizma na štetne utjecaje suvremenog načina života i rada;
- stjecanje znanja o postupcima prevencije i rehabilitacije mogućih poremećaja koji nastaju kao posljedica dugotrajnih jednostranih opterećenja;
- stjecanje temeljnih znanja o prehrani i utjecaju na zdravlje;
- stjecanje bitnih informacija za primjenu u urgentnim situacijama (poplave, potres i sl.),
- teorijsko-praktično osposobljavanje učenika za stalnu primjenu odgovarajućeg tjelesnog vježbanja kao dijela kulture življena i to:
  - o utjecaju tjelesnog vježbanja na ljudski organizam u cjelini i na pojedine organske sisteme, posebice sa stajališta promicanja i očuvanja zdravlja,
  - o načinu prevencije i sanacije poremećaja uslijed nekretanja ili posljedica prouzročenih obavljanjem određenog zanimanja.

PROGRAMSKI SADRŽAJI

I RAZRED

Učenici

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Trčanje	- stjecanje znanja o individualnom doziranju volumena opterećenja u skladu s osobnim potencijalnim mogućnostima	Ciklično kretanje različitim tempom do 10 minuta Trčanje kratkih dionica 20 - 40 m iz niskog starta Trčanje dužih dionica s visokim startom 60 do 80 m Štafetno trčanje – tehnika primopredaje palice, odozdo Individualna dostignuća, 100, 1000 m Poligoni s preprekama.
Skokovi		Skok u dalj koračnom tehnikom – 1,5 korak. Skok u vis «flop» tehnikom. Individualna motorička dostignuća.
Bacanje		Bacanje medicinke od 3 kg suvanjem Bacanje loptica u dalj različitih težina s gađanjem ciljeva
Penjanje, vis, upori, potpori i kovrtljaji	- povećanje sposobnosti i umijeća svladavanja različitih prepreka	Penjanje rukama po raznim spravama. Stoj na rukama kolut naprijed Njih u potporu i uporu na ručama Saskok u prednjihu s okretom za 180°- ruče Naupor zavjesom o potkoljeno - preča Kovrtljaj nazad iz upora prednjeg – preča Sklopka s povlačenja (s vrata) Sklopka s glave
Preskoci	- povećanje sposobnosti i umijeća svladavanja različitih prepreka	Raznoška sa zanoženjem Zgrčka sa zanoženjem Prekopit s osloncem ruku preko sprave u širinu
Borilačke vježbe	- usvajanje određenog fonda motoričkih informacija prijeko potrebnih za djelotvorno rješavanje potreba razvoja i očuvanja zdravlja, rješavanje svakodnevnih motoričkih zadataka, a posebice zadaća u posebnim situacijama	Padovi: naprijed, nazad i u stranu. Bacanje: preko ramena, nožno i ručno Zahvati držanja

	(elementarne nepogode) i dr.;	
Plesne strukture	- usvajanje različitih plesnih struktura radi lakše društvene komunikacije i sadržajnijeg korištenja slobodnog vremena	Društveni plesovi: valcer, polka. Izbor plesova iz okruženja
Igre	<ul style="list-style-type: none"> - razvijanje pravilnih stavova prema događanjima u športu, te poduzimanje mjera za čuvanje i promicanje športa - teorijsko-praktično osposobljavanje odraslih polaznika za stalnu primjenu odgovarajućeg sportsko rekreacijskog vježbanja kao dijela kulture življenja i sadržajnijeg korištenja slobodnog vremena 	Elementarne i štafetne igre Vođenje lopte lijevom i desnom rukom s promjenom brzine i smjera kretanja (R i K) Hvatanje i dodavanje lopte jednom i objema rukama u mjestu i kretanju s promjenom brzine i smjera kretanja (R i K) Pobiranje lopte jednom rukom uz pomoć druge i objema rukama odozdo (R i K) Ubacivanje lopte u koš iz kretanja, nakon vođene ili dodane lopte polaganjem i skok šutom (K) Udarci na vrata s mjesta i iz kretanja (R) Sustavi igre u napadu (R) Sustav obrane 6:0; 5:1 (R) Vođenje lopte unutarnjim i vanjskim dijelom hrpta stopala s promjenom brzine i pravca kretanja (N) Udarci sredinom hrpta stopala i unutarnjom stranom stopala (N) Primanje lopte unutarnjom stranom stopala (N) Dodavanje lopte nogom (N) Oduzimanje lopte: prednje (N) Igra "mali nogomet" Odbijanje lopte objeručno donje i vršno, srednje i visoko iz osnovnog odbojkaškog stava i kretanja (O) Gornji (tenis) servis (O) Smeč iz zaleta sunožnim odrazom (O) Blok: pojedinačni (O) Igra – taktika igre u obrani i napadu (K,R,O,N)
Opće pripremne vježbe	<ul style="list-style-type: none"> - steći obavijesti o stvaranju, upotrebi i prijenosu energetskih tvari te čuvanju i promicanju zdravlja pojedinca 	Pripremne vježbe za povećanje mišićne mase primjenom dinamičkih vježbi u serijama

II. RAZRED

Učenici

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Trčanje	- stjecanje znanja o individualnom doziranju volumena opterećenja u skladu s osobnim potencijalnim mogućnostima	Ciklično kretanje različitim tempom do 12 minuta Brzo trčanje do 60 m iz visokog i niskog starta Trčanje dužih dionica do 120m Individualna dostignuća, 100, 1000 m Orijentacijsko trčanje Poligoni prepreka u prirodnim uvjetima
Skokovi		Skok u dalj – individualna motorička dostignuća Skok u vis – individualna motorička dostignuća
Bacanje		Bacanje medicinke od 5 kg suvanjem Bacanje loptica različite težine u cilj i daljinu zaletom
Vis, upor, penjanje, ravnotežni položaji,	- povećanje sposobnosti i umijeća svladavanja različitih prepreka	Penjanje na konop rukama i nogama do 5 m Kolut nazad kroz stoj na rukama Njihom kroz vis strmoglav do upora stražnjeg - karike Vis prednji – klimom ili zgibom uzmah prednji – preča Vaga bočno otklonom i odnoženjem Sklopka s glave Premet strance iz mjesta i zaleta Premet naprijed
Preskoci	- povećanje sposobnosti i umijeća svladavanja različitih prepreka	Prednoška Prekopit
Borilačke vježbe	- usvajanje određenog fonda motoričkih informacija prijeko potrebnih za djelotvorno rješavanje potreba razvoja i očuvanja zdravlja, rješavanje svakodnevnih motoričkih zadataka, a posebice zadaća u posebnim situacijama (elementarne nepogode) i dr.	Bacanje: bočno i nožno Obrana od udaraca, zahvata držanja i gušenja Udarci rukama i nogama
Plesne strukture	- usvajanje različitih plesnih struktura radi lakše društvene komunikacije i sadržajnijeg korištenja slobodnog vremena	Društveni ples: tango i rock plesovi Realizacija različitih plesnih ritmova: disco-plesovi Izbor plesova iz okruženja
Igre	- razvijanje pravilnih	Elementarne i štafetne igre

	<p>stavova prema događanjima u športu, te poduzimanje mjera za čuvanje i promicanje športa</p> <ul style="list-style-type: none"> - teorijsko-praktično osposobljavanje odraslih polaznika za stalnu primjenu odgovarajućeg sportsko rekreacijskog vježbanja kao dijela kulture življenja i sadržajnijeg korištenja slobodnog vremena 	<p>Vođenje lopte lijevom i desnom rukom naizmjence, nisko, visoko i dokorakom (K)</p> <p>Hvatanje lopte jednom rukom u skoku (K)</p> <p>Dodavanje lopte objema rukama od tla, s grudi iznad ramena i glave te jednom rukom sa strane i od tla iz kretanja (K)</p> <p>Ubacivanje lopte u koš jednom rukom preko glave (K)</p> <p>Pivotiranje (K)</p> <p>Slobodno bacanje (K)</p> <p>Fintiranje s promjenom smjera i načina dodavanja lopte (K)</p> <p>Oduzimanje lopte pri vođenju i ubacivanju u koš (K)</p> <p>Osobna obrana preuzimanjem igrača (K)</p> <p>Blokade, kombinacije napada i obrane s dva igrača, s tri igrača, s jednim centrom (K)</p> <p>Igra na dva koša s primjenom pravila (K)</p> <p>Donje odbijanje lopte jednom rukom srednjih i niskih povaljkom (O)</p> <p>Blok pojedinačni i grupni (O)</p> <p>Taktika napada putem treće lopte(O)</p> <p>Individualni napad servisom i smećom (O)</p> <p>Obrana u stražnjoj liniji (O)</p> <p>Igra preko mreže s primjenom pravila (O)</p> <p>Udarci lopte na vrata s otklonom u suprotnu stranu (R)</p> <p>Obrana udarca sa strane (tehnika vratara)(R)</p> <p>Blokiranje jednom i objema rukama (R)</p> <p>Primanje lopte preuzimanjem (R)</p> <p>Napad s 9 m (R)</p> <p>Individualni i skupni protunapad (R)</p> <p>Sustav kombinirane obrane 5:1, 4:2 (R)</p> <p>Napad na kombiniranu obranu (R)</p> <p>Igra u napadu i obrani u specifičnim uvjetima (R)</p>
--	--	--

		Izvođenje poluvolej i volej udaraca (N) Oduzimanje lopte izbjanjem (N) Dribling (prelaženje protivničkog igrača) unutarnjom i vanjskom stranom stopala (N) Igra na dvoja vrata uz primjenu pravila (N)
Opće pripremne vježbe	- steći obavijesti o stvaranju, upotrebi i prijenosu energetskih tvari te čuvanju i promicanju zdravlja pojedinca	Pripremne vježbe za povećanje mišićne mase i motoričkih i funkcionalnih sposobnosti primjenom dinamičkih vježbi u serijama sa i bez opterećenja.

I. RAZRED

Učenice

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Trčanje	- stejecanje znanja o individualnom doziranju volumena opterećenja u skladu s osobnim potencijalnim mogućnostima	Ciklično kretanje različitim tempom do 8 minuta Trčanje kratkih dionica «leteće» 20 do 40 m Trčanje dužih dionica s visokim startom 60 do 80 m Štafetno trčanje – tehnika primopredaje palice, odozdo Individualna dostignuća, 800 m Poligoni s preprekama
Skokovi		Skok u dalj koračnom tehnikom - 1,5 korak Skok u vis opkoračnom tehnikom (stradle) Individualna motorička dostignuća
Bacanje		Bacanje medicinke od 2 kg suvanjem Bacanje loptica u dalj i u cilj
Vis, upor, penjanje	- povećanje sposobnosti i umijeća svladavanja različitih prepreka	Njihom strance premah odnožno na nižu pritku (R) Klimom premah zgrčeni (R) Iz visa ležećeg prednjeg uzmah na višu pritku odrivom jedne noge (R) Više premeta strance povezano Stoj na rukama, kolut naprijed Penjanje na mornarskim ljestvama
Ravnotežni položaj		Naskok u upor čučeći, galop naprijed, otvoreno-zatvoreni poskok, «mačji» skok, «leteći» skok, okreti u čučnju

		i usponu na obje noge za 180° - greda 40, 80 cm Više elemenata povezano – greda 40, 80 cm.
Preskoci, poskoci	- povećanje sposobnosti i umijeća svladavanja različitih prepreka	Odbočka u lijevu i desnu stranu Skokovi uvito na elastičnom stolu Pružen skok s okretom za 180° (mini trampolin)
Plesne strukture	- usvajanje različitih plesnih struktura radi lakše društvene komunikacije i sadržajnijeg korištenja slobodnog vremena	Kruženje rukama u čeonoj, bočnoj i vodoravnoj ravnini obručem, loptom, vijačom u mjestu i kretanju Zamasi i kruženja pruženom nogom u čeonoj i bočnoj ravnini Križni okreti «valom» za 180° i 360° u obje strane Spiralni okret u lijevu i desnu stranu Poskoci vijačom u kretanju pruženom nogom u prednoženju, zanoženju i odnoženju Poskoci u mjestu prednoženjem, zanoženjem i odnoženjem uz bacanje i hvatanje lopte «Jelenji» skok Korak valcera, poloneze; kretanje u obje strane uz rad nogu i ruku u raznim tlocrtnim oblicima Realizacija kretnjom 2/4, 3/4 i 4/4 ritmičnog obrasca Društveni plesovi: valcer, polka Izbor narodnih tradicijskih plesova iz okruženja Povezati više elemenata u male sastave – koreografije uz glazbu u trajanju do 45 sec.
Borilačke vježbe	- usvajanje određenog fonda motoričkih informacija prijeko potrebnih za djelotvorno rješavanje potreba razvoja i očuvanja zdravlja, rješavanje svakodnevnih motoričkih zadataka, a posebice zadaća u posebnim situacijama (elementarne nepogode) i dr.	Padovi: naprijed, nazad i u stranu Bacanje: preko ramena, nožno i ručno Zahvati držanja

Igre	<ul style="list-style-type: none"> - razvijanje pravilnih stavova prema događanjima u športu, te poduzimanje mjera za čuvanje i promicanje športa - teorijsko-praktično osposobljavanje odraslih polaznika za stalnu primjenu odgovarajućeg športsko rekreativskog vježbanja kao dijela kulture življenja i sadržajnijeg korištenja slobodnog vremena 	<p>Elementarne i štafetne igre Vođenje lopte lijevom i desnom rukom s promjenom brzine i smjera kretanja (R i K) Hvatanje i dodavanje lopte jednom i objema rukama u mjestu i kretanju s promjenom brzine i smjera kretanja (R i K) Pobiranje lopte jednom rukom uz pomoć druge i objema rukama odozdo (R i K) Ubacivanje lopte u koš iz kretanja, nakon vođene ili dodane lopte polaganjem i skok šutom (K) Udarci na vrata s mjesta i iz kretanja (R) Sustavi igre u napadu (R) Sustav obrane 6:0, 5:1 (R) Odbijanje lopte donje i vršno, srednje i visoko iz osnovnog odbojkaškog stava i kretanja (O) Gornji (tenis) servis (O) Smeč iz zaleta sunožnim odrazom (O) Blok: pojedinačni (O) Igra – taktika igre u obrani i napadu (K,R,O)</p>
Opće pripremne vježbe	<ul style="list-style-type: none"> - steći obavijesti o stvaranju, upotrebi i prijenosu energetskih tvari te čuvanju i promicanju zdravlja pojedinca 	Primjenom submaksimalnih dinamičkih podražaja i eksplozivnih dinamičkih podražaja, utjecati na povećanje mišićne mase, posebno mišića trupa.

II. RAZRED

Učenice

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Trčanje	<ul style="list-style-type: none"> - stejecanje znanja o individualnom doziranju volumena opterećenja u skladu s osobnim potencijalnim mogućnostima 	<p>Ciklično kretanje različitim tempom do 10 minuta Brzo trčanje dionica 20 do 60 m iz visokog i niskog starta Trčanje dužih dionica do 120m. Individualna dostignuća, 100, 800 m Štafetno trčanje 4 x 60m prema pravilu IAAF-a Orijentacijsko trčanje Poligoni prepreka u prirodnim uvjetima.</p>

Skokovi		Skok u dalj – individualna motorička dostignuća Skok u vis – individualna motorička dostignuća
Bacanje		Bacanje loptica različite težine u cilj i daljinu zaletom Bacanje medicinke od 3 kg suvanjem
Vis, upori	- povećanje sposobnosti i umijeća svladavanja različitih prepreka	Klimom premah raznožni (R) Upor prednji na višoj pritki, spust naprijed u vis ležeći prednji (R) Premet strance iz zaleta i poskoka Premet naprijed
Ravnotežni položaj		Naskok premahom jedne noge odnožno do upora jašućeg; polkin korak, tupfer, škare naprijed, vaga iz skoka, saskok «jelenji», saskok uvito – greda 40 – 80 cm
Preskoci	- povećanje sposobnosti i umijeća svladavanja različitih prepreka	Prednoška Skokovi na elastičnom stolu prednožno, raznožno, pruženo i s okretom do 360° Prekopit
Borilačke vježbe	- usvajanje određenog fonda motoričkih informacija prijeko potrebnih za djelotvorno rješavanje potreba razvoja i očuvanja zdravlja, rješavanje svakodnevnih motoričkih zadataka, a posebice zadaća u posebnim situacijama (elementarne nepogode) i dr.;	Bacanje: bočno i nožno Obrana od udaraca, zahvata držanja i gušenja Udarci rukama i nogama
Plesne strukture	- usvajanje različitih plesnih struktura radi lakše društvene komunikacije i sadržajnijeg korištenja slobodnog vremena	Zamasi i kruženja impulsom s trakom u mjestu i kretanju Zamasi i kruženja pruženom nogom u kretanju plesnim koracima (valcer, polka, galop) Spiralni okret s loptom u obje strane Okret iz poskoka za 180° i 360° u obje strane Otvoreni – zatvoreni poskok na mjestu i u kretanju Skok "škare" povezano naprijed –

		<p>nazad Preskakivanje vijače naprijed i nazad križanjem ruku «Leteći» skok vijačom «Vaga» zanoženjem iz okreta za 360° «Vaga» iz skoka «kadet» «Vaga» iz «letećeg» skoka Sinusoida trčanjem, niskim «letećim» skokovima uz vođenje lijeve i desne ruke Realizacija ritmova slobodnim izborom sprave i glazbene pratnje – koreografije do 60 sekundi Društveni plesovi: : tango i rock plesovi Izbor narodnih tradicijskih plesova iz okruženja</p>
Igre	<ul style="list-style-type: none"> - razvijanje pravilnih stavova prema događanjima u športu, te poduzimanje mjera za čuvanje i promicanje športa - teorijsko-praktično osposobljavanje za stalnu primjenu odgovarajućeg sportsko rekreacijskog vježbanja kao dijela kulture življenja i sadržajnijeg korištenja slobodnog vremena 	<p>Elementarne i štafetne igre Vođenje lopte lijevom i desnom rukom naizmjence, nisko, visoko i dvokorakom (K) Dodavanje lopte objema rukama od tla, s grudi iznad ramena i glave te jednom rukom sa strane i od tla iz kretanja (K) Pivotiranje (K) Slobodno bacanje (K) Fintiranje s promjenom smjera i načina dodavanja lopte (K) Oduzimanje lopte pri vođenju i ubacivanju u koš (K) Osobna obrana preuzimanjem igrača (K) Blokade, kombinacije napada i obrane s dva igrača, s tri igrača, s jednim centrom (K) Igra na dva koša s primjenom pravila (K) Donje odbijanje lopte jednom rukom srednjih i niskih povaljkom (O) Dizanje lopte na smeč (O) Individualni napad servisom i smečom (O) Obrana u stražnjoj liniji (O) Blok pojedinačni i grupni (O) Taktika napada putem treće lopte(O)</p>

		Igra preko mreže s primjenom pravila (O) Udarci lopte na vrata s otklonom u suprotnu stranu (R) Obrana udarca sa strane - tehnika vratara (R) Blokiranje jednom i objema rukama (R) Primanje lopte preuzimanjem (R) Napad s 9m (R). Individualni i skupni protunapad (R). Sustav kombinirane obrane 5:1, 4:2 (R). Napad na kombiniranu obranu (R) Igra u napadu i obrani u specifičnim uvjetima (R)
Opće pripremne vježbe	- steći obavijesti o stvaranju, upotrebi i prijenosu energetskih tvari te čuvanju i promicanju zdravlja pojedinca	Pripremne vježbe za održavanje ravnoteže između mišićne mase tijela i potkožnog masnog tkiva, posebice vježbe fleksibilnosti primjenom dinamičkih vježbi u serijama.

POSEBNI PROGRAMI	
Škole koje imaju uvjete za izvođenje dopunskog športskog programa trebaju ugraditi u operativni program elemente toga športa, odnosno aktivnosti kao što su: badminton, stolni tenis, tenis, plivanje, skijanje, koturaljkanje, aerobik i drugo.	

METODIČKE UPUTE

Postojećim fondom sati ostvariti cilj i zadaće tjelesne i zdravstvene kulture izborom tema u odnosu između pojedinačnoga i skupnoga športa i dopunskoga programa u omjeru 1:1:1.

Programska neprekidnost mora se poštovati radi kvalitetnijeg i trajnijeg usvajanja motoričkih informacija i utjecaja na transformacijske procese, osobito na motoričke i funkcionalne sposobnosti. Prioritetno treba izabrati aktivnosti kojima se razvija dostatno velika energetska sastavnica, koja će moći djelovati na preobrazbu stanja, osobina i sposobnosti svakoga pojedinog učenika.

Učenicima strukovnih škola, polaznicima programa niže stručne spreme, često s povećanim statičkim ili jednostranim tjelesnim opterećenjem treba ponuditi aktivnosti s kojima će, programiranim tjelesnim vježbanjem i kineziološkim sadržajima, brže doći do oporavka organizma od štetnih i statičkih utjecaja rada, kao i do pravilnog rasta i razvoja u ovoj dobi. U izboru aktivnosti treba dati prednost onim sadržajima koje će učenici moći usvojiti prema osobnoj motivaciji s ciljem osposobljavanja za cjeloživotno bavljenje kineziološkim aktivnostima (badminton, stolni tenis, tenis, aerobik, ples, odbojka i drugo).

Škole koje organiziraju praktičnu nastavu u školskim radionicama, mogu jednim dijelom ostvarivati dopunski program tjelesne i zdravstvene kulture u tjednu praktične nastave.

Predmet tjelesna i zdravstvena kultura po svojoj strukturi i programskim sadržajima u odnosu na druge predmete treba biti relaksirajući te se preporučuje sljedeće:

- Iz okvirnog nastavnog plana i programa tjelesne i zdravstvene kulture koji je svojevrsni "izbornik" odabirati nastavne cjeline i teme koje se objektivno mogu ostvariti u školi, poštujući potrebe učenika u svakoj pojedinoj školi vezane za vrstu zanimanja.
- Programska neprekidnost mora se poštivati radi kvalitetnijeg i trajnijeg usvajanja motoričkih informacija i utjecaja na transformacijske procese, osobito na motoričke i funkcionalne sposobnosti.
- U nastavnom procesu posebice voditi brigu o primjerenom doziranju, distribuciji i kontroli volumena opterećenja na satu.
- Voditi brigu o optimalnom korištenju raznovrsnih nastavnih sredstava i pomagala.
- Praćenje i vrednovanje rada učenika provoditi uvažavajući aktualno stanje njihova antropološkog statusa, realne mogućnosti svakog pojedinog učenika i njegov cjelokupni napredak tijekom školske godine.

Kadrovske uvjeti: profesor fizičke kulture ,VSS

Nastavni predmet: Vjeronauk

Razred: prvi (1), drugi (2)

Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	1 (34)	1 (28)

Uvod

Katolički vjeronauk u nižim srednjim školama želi na sustavan način učenicima pružiti objektivnu mogućnost upoznavanja i usvajanja temeljnih istina kršćanske vjere, morala, kršćanske duhovnosti i života na pojedinačnoj i zajedničkoj razini. On im želi omogućiti dozrijevanje vjere i osobni rast u vjeri potičući procese cjelovita vjerskoga odgoja koji učenicima omogućuje da svoju vjeru što bolje upoznaju, istinski dožive, radosno prihvate i u životu posvjedoče. Posebno je to važno u prvim godinama srednje škole i procesima izgradnje njihovog ukupnog identiteta koji se ostvaruje na područjima njihovog tjelesnoga, afektivnoga, moralnoga i duhovnoga odrastanja. Vjeronauk im u tom razdoblju, unatoč nekim poteškoćama i granicama koje prate njihovo odrastanje i ukupnu formaciju, želi pružiti cjelovitu sliku o njima samima i svijetu u kojem žive povezujući skladno pitanja kršćanske vjere i života s konkretnim pitanjima i problemima koja sami učenici osjećaju i postavljaju u tom razdoblju. Vjeronauk u školi svoje odgojne i obrazovne procese, ciljeve i sadržaje povezuje s odgojno-obrazovnim ciljevima same demokratske škole kao odgojno-obrazovne zajednice, kao i s cjelinom školskoga kurikuluma koji bi trebao omogućiti odgojno-obrazovni sklad svih nastavnih predmeta koji na prvo mjesto stavljaju osobu učenika, odnosno cjelovit odgoj ljudske osobe, zatim njegov odgoj za socijalnost i socijalno smještanje i napokon spremanje za preuzimanje odgovorne zadaće u društvu stjecanjem profesionalnih sposobnosti i umijeća. U svemu tome treba imati u vidu osobite ciljeve i sadržaje koji se nude učenicima nižih srednjih škola kao i odgojno-obrazovni koncept koji naglasak stavlja na konkretan rad i aktivnosti učenika, ali i na onaj nužni opseg redovite nastave koji vodi stjecanju objektivnih i formalnih znanja u procesima učenja i poučavanja koji su neophodnu u suvremenom životu i društvu.

Stoga katolički vjeronauk u nižim srednjim školama nastoji učenicima pružiti poznavanje istina katoličke vjere, morala, njezine tradicije i vjersko-odgojne posebnosti u srazmjeru s vlastitostima, sposobnostima i interesima učenika te dobi potičući razvoj njihovih općeljudskih i kršćanskih sposobnosti razmišljanja i djelovanja, njihovu etičko-moralnu svijest, moralne vrijednosti i stavove, izgrađen kritičan odnos prema životu i svijetu. Osim izgradnje vlastite osobnosti i sposobljavanja za konkretan život u Crkvi i društvu u kojem će preuzimati različite dužnosti i odgovornosti, učenike se želi odgajati za poštovanje i iskreni susret i dijalog sa svim ljudima, kršćansko zajedništvo, ekumenizam i dijalog.

Mladež ove dobi prolazi kroz kritična razdoblja svoga odrastanja pa je nužno da upoznaju povjesno-kulturalnu stvarnost u kojoj žive, općenite etičke i moralne probleme te nauk, načela i vrednote katoličke vjere. Vjeronauk im na poseban način, po načelu vjernosti Bogu i čovjeku, želi omogućiti traganje za temeljnim pitanjima smisla života, odgajati ih za evanđeoska pravila života, poticati molitveni i sakramentalni život, približiti neke važne činjenice života i tradicije Katoličke crkve kroz njezinu povijest radi skladna i cjelovita vjerskoga odgoja. Isus Krist, njegov lik, život i djelo, Sveti pismo, nauk i tradicija katoličke Crkve, ključ su i tumač ukupna kršćanskoga odgoja u kojemu mladež ove dobi može naći i nalazi pravu i cjelovitu istinu o općeljudskom i kršćanskom životu, istinski put i istinski život.

Program je namijenjen nižim dvogodišnjim srednjim školama. Program i prvoga i drugoga godišta ima po 20 kataloških tema, i to 16 obvezatnih i 4 izborne, koje su donesene u šest nastavnih cjelina. Prvih pet nastavnih cjelina donosi obvezatne sadržaje a šesta izborne sadržaje. Svaka se nastavna cjelina sastoji od tri do pet nastavnih ili kataloških tema, a sve one čine jedinstven sustav odgojno-obrazovnih ciljeva i sadržaja pojedinoga godišta u povezanosti obaju godišta u jednu odgojno-obrazovnu cjelinu.

Za obradu kataloških tema predviđa se od jednoga do dva nastavna sata. Svaku nastavnu cjelinu prate vjeronaučni odgojni i obrazovni ciljevi, naznačuju se bitni tematski sadržaji, daju neke didaktičke upute i prijedlozi za vrednovanje. Za ostvarivanje postavljenih vjeronaučnih ciljeva potrebno je ne samo nastojanje oko sustavnog izlaganja i usvajanja jasnih i temeljenih sadržaja katoličke vjere nego i aktivno sudioništvo i stvaralački rad učenika u nastavi tako da vjeronaučna nastava u školi bude usmjerenja na učenika i integriana, suradnička i stvaralačka. Imajući na umu mogućnost upotrebe brojnih didaktičkih modela, oblika i metoda za ostvarivanje stvaralačke i suradničke nastave, nastavnici će se u odgojno-obrazovnom procesu služiti raznovrsnim didaktičkim aktivnostima, od kojih su neke, kao primjer, navedene i u ovom programu. Dok će jednom prilikom koristiti razne biblijske, crkvene, povjesno-kulturalne ili druge prikladne dokumente drugi će puta upotrijebiti doprinose iz dnevnog, tjednog ili mjesecnog tiska kao i one koji su plod pojedinačnog ili grupnog istraživanja unutar samog predmeta vjeronauka ili su nastali u multidisciplinarnom odnosno interdisciplinarnom procesu korelacije s drugim predmetima i disciplinama.

Ovaj dvogodišnji vjeronaučni Program žurno je rađen prema odredbi Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH radi stvaranja dvogodišnjih srednjih škola u kojima je reducirana redovna nastava iz svih nastavnih predmeta pa se tako i katolički vjeronauk u njima za sada ostvaruje jedan sat tjedno, tj. 35 nastavnih sati vjeronauka godišnje. Program ujedno slijedi i interpolira dosadašnja iskustva vjeronaučne nastave u srednjim školama nastojeći izdvojiti one sadržaje, odgojne ciljeve i teme koje su prikladne potrebama učenika dvogodišnjih nižih strukovnih škola.

Razred: prvi

Tjedni (ukupni) fond sati: 1 (34)

Zadaci:

- snažnije upoznavati i doživljavati vlastiti svijet;
- suočiti se s temeljnim pitanjima o porijeklu, završetku i smislu života;

- spoznati religioznu dimenziju postojanja, uključujući potrebu za znanstvenim i cjelovitim pristupom svijetu i smislu postojanja u njemu;
- upoznati ostale kršćanke vjeroispovijedi promičući ekumensko zajedništvo;
- odgovorno se kritički suočiti s drugim religijama promičući dijalog i poštovanje;
- otkriti posebnost biblijske objave koja se događa u konkretnoj povijesti;
- proširiti egzistencijalne i religijske vidike u svjetlu ostvarenje životnih vrijednota;
- biti zauzeti graditelji vlastitog života na temelju osobnog suočenja s Isusom Kristom (koji je Alfa i Omega, Početak i Svršetak cjelokupne stvarnosti).

Sadržaj:

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
1. Otkrivam sebe na putu života	<ul style="list-style-type: none"> - prihvati sebe kao jedinstvenu osobu - osobno se, životno i konkretno otvoriti pitanju smisla - prihvati i shvatiti fizičke promjene u vlastitom životu 	Otkrivati istinu o vlastitom životu Hod do zrelosti – stil života Živjeti i raditi kao protagonist
2. Vjera i nada na putu moga života	<ul style="list-style-type: none"> - razriješiti dvojbu „vjera ili znanost“ i posvijestiti važnost jednog i drugog - otkrivati čovjekov poziv sustvaratelja - upoznati svijet i govor Biblije 	Živjeti u vjeri i nadi Vjera i/ili znanost. Između kaosa i reda Čovjek – slika Božja i sustvaratelj Božja riječ na putu života
3. Čvrsto stajati na Kristovu putu	<ul style="list-style-type: none"> - prihvati Kristovu poruku kao ispunjenje temeljnih čovjekovih težnji - razvijati stav otvorenosti i prihvaćanja Isusove spasenjske poruke - osobno se suočiti s Isusom Kristom i stjecati iskustvo prijateljstva s Isusom 	Isus pokazuje put u život Isus – Spasitelj i Otkupitelj Tko je Isus Krist za mene?
4. U zajednici vjere i ljubavi	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznati prisutnost Duha Svetoga u Crkvi - otkrivati vlastito mjesto unutar kršćanske zajednice - upoznati obilježja sekti i metode njihova djelovanja - proučiti najvažnije sekte 	Crkva je zajednica vjere i ljubavi Crkva danas – Crkva u budućnosti Na tržnici religioznih ponuda (sekte)
5. Put suradnje i odgovornosti	<ul style="list-style-type: none"> - stvarati stav odgovornosti za kršćansko angažiranje u svijetu - shvatiti nužnost moralnosti i moralnih zakona 	Život po Božjim pravilima Suradnja za bolji svijet Nasilje, kriminalitet i kazna

6. Izborne teme	<ul style="list-style-type: none"> - logički i ispravno shvatiti osnovne etičke pojmove - prihvati odnos prema Bogu kao temelj, sredstvo i cilj ostvarenja osobe - shvatiti pojam grijeha (prenošenje i posljedica) <p>Posvijestiti sakramente kao temelj vjere</p>	<p>Temelji kršćanske vjere Spasenje i grijeh Čovjek – polazište etičkog razmišljanja Čovjek i ostvarenje sreće</p>
-----------------	--	--

Razred: drugi

Tjedni (ukupni) fond sati: 1 (28)

Zadaci:

- izgrađivati slobodu susreta i dijaloga s ljudima, kritičko istraživanje i prihvatanje temeljnih životnih općeljudskih i kršćanskih vrijednota važnih za izgradnju duhovnoga i moralnog identiteta;
- otkrivati da je samoostvarenje moguće jedino u ljubavi i sebedarju čije je uporište Bog;
- osvijestiti u svjetlu vjere teme bliske vlastitom iskustvu kao što su prijateljstvo i ljubav, obitelj, crkvena i društvena zajednica, moralna svijest, sloboda i savjest;
- naglasiti potrebu za izgradnjom ispravne ljudske i kršćanske savjesti u ozračju osobnoga i društvenoga života te preuzimanja različitih odgovornosti u društvu;
- prepoznati važnost i kvalitetu istinskoga života, prijateljstva i autentične ljubavi koji se ostvaruju u različitim područjima i oblicima života.

Sadržaj

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
1. Mladi u traganju za identitetom	<ul style="list-style-type: none"> - pronaći vlastitu sigurnost u svijetu vrijednosti - otkriti važnost prijateljstva za osobno dozrijevanje - uočiti bitnu razliku između zaljubljenosti i ljubavi - razviti kvalitetne unutarobiteljske odnose 	<p>Potraga za vrijednostima i opasnost otuđenja Vrijeme mladenačkog prijateljstva i ljubavi Mladi i roditelji</p>
2. Sloboda i savjest	<ul style="list-style-type: none"> - shvatiti da je želja za slobodom opravdana - uočiti da uz vanjsku postoji i unutarnja sloboda koja nas određuje kao ljude - suočavati se s modelom istinske slobode, s Isusom Kristom - odgajati ispravnu savjest 	<p>Mladi pred izazovom slobode Sloboda i savjest Moć Isusove slobode</p>
3. Čovjek kao moralno biće	<ul style="list-style-type: none"> - shvatiti da je kršćanska moralnost „višeg reda“, tj. da znači suobličenje sebe Isusu Kristu, a ne tek „red ljudske naravi“ - upoznati temelje istine 	<p>Moralni zakon i kršćanski moral Svetost i poštivanje Božjeg imena Poštivanje dana Gospodnjega Živjeti u istini</p>

	- uvidjeti vrijednost dana Gospodnjeg u životu vjernika	
4. Čovjek i njegovo dostojanstvo	<ul style="list-style-type: none"> - prihvatići život kao Božji dar - zalagati se za očuvanje vlastitog života - promicati dostojanstvo svakog pojedinca - uočiti suvremene prijetnje ljudskom životu i dostojanstvu osobe 	Poštivanje ljudskog života Pravo na vlasništvo i odnos prema njemu Pravda i solidarnost među narodima
5. Život u zajednici i društvu	<ul style="list-style-type: none"> - vrednovati vlastite sposobnosti za osobno i za dobro zajednice - jasno poimati zvanje i otkrivanje vlastitog zvanja i poziva - doživjeti osobni susret s Bogom u slavljenju svete mise 	Zvanje i zanimanje Briga za zajedničko dobro Euharistijsko zajedništvo Obitelj – zajednica ljubavi i služenja
6. Izborne teme	<ul style="list-style-type: none"> - vrednovati čovjeka kao muškarca i ženu - shvatiti narav društvene pravde - ispravno shvatiti kršćansku nadu - uočiti potrebu za izgradnjom istinski pravednijeg i boljeg svijeta za sve ljude - prihvatići Božji način djelovanja putem sakramenata kao njegov izbor i znak ljubavi prema čovjeku 	Vrednovanje čovjeka kao muškarca i kao žene Ostvarenje boljeg svijeta „Program“ Kristovog djelovanja – Blaženstva Sakramentalni red spasenja

Nastavni predmet: Etika

Razred: prvi (1), drugi (2)

Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	1 (34)	1 /(28)

CILJEVI I ZADACI OBRAZOVNOG PROGRAMA

Osim općih ciljeva, znanja i određenih socijalnih vještina, te stavova za osobni razvoj i daljnje učenje, obrazovni program učenicima bi trebao omogućiti:

- znanja o tome što je moral, a što je etika, te kako se ta znanja mogu primijeniti u njihovu osobnom životu i životnoj zajednici
- znanja o čovjeku kao osobi koja je u potrazi za svojim identitetom
- znanje o socijalnim vještinama koje su u funkciji stvaranja identiteta, odrastanja i sazrijevanja
- znanja o čovjeku kao građanskom subjektu, njegovim osobnim i političkim pravima

- znanja o društvu i državi
- znanja koja povezuju sadržaje etike s drugim područjima kao što su znanost i religija

KORELACIJE S DRUGIM NASTAVNIM PREDMETIMA:

- hrvatski jezik i književnost
- povijest
- geografija

NASTAVNE METODE I METODIČKI OBLICI RADA

- rad na izvornom tekstu (npr. novinski članak, odlomak iz literature i sl.)
- rad u grupama, suradničko učenje, predavanje, učenje raspravljanju, argumentiranju, komentiranju itd.

MJESTO IZVOĐENJA NASTAVE

- rad u učionici, školskoj knjižnici i izvan učionice (npr. posjet muzeju, gradskoj upravi, javnom događaju i sl.)

NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA

- tekstualna
- audiovizualna

PROVJERAVANJE ZNANJA

- **Topli medij:** usmeno ispitivanje, izlaganje sadržaja vlastitih uradaka,...
- **Hladni medij:** pisano ispitivanje (pisanje o zadanoj temi, o zadanim pitanjima, domaće zadaće, pisana provjera jednom u polugodištu)
- **Zalaganje učenika na satu:** nagrada učenika za svaki koristan i svrhovit trud

PRIMJEDBE I PRIJEDLOZI:

- **Objektivnost:** Program daje ustupak tome da ga nastavnici oblikuju po vlastitoj mjeri s obzirom na njegove glavne odrednice. Principijelno jednaki ciljevi svake nastavne cjeline moduliraju se ad hoc prema osobitostima svake lekcije (uže nastavne cjeline). Sukladno tome odabiru se i korelacije s drugim nastavnim predmetima (curriculum).
- **Subjektivnost:** Inventivnost nastavnika u oblikovanju i primjeni programa trebala bi biti na prvome mjestu u nastavnoj praksi.

Prva godina

- I. tema: U potrazi za identitetom, problemi odrastanja i sazrijevanja (17ati)
- II. tema: Čovjek kao građanin, osobna i politička prava (17 sati)

U potrazi za identitetom, problemi odrastanja i sazrijevanja

Pojam identiteta: odnos prema sebi i prema drugima
Izazovi odrastanja i sazrijevanja

Obitelj kao mjesto odrastanja i sazrijevanja
Pojam vrijednosti i normi te svrhovitog djelovanja
Problem vrline i savjesti

Čovjek kao građanin, osobna i politička prava

Pojam slobode: čovjek kao građanski subjekt,
Deklaracija o pravima čovjeka i građanina
Pojmovi pravo – odgovornost - dužnost
Pojam ljudskih prava u trima generacijama ljudskih prava,
Pojam politike i političkih prava

Druga godina

Pojedinac, društvo i država

Pojmovi *društvo, država,*
Pojmovi *narod i nacija* u odnosu spram djelovanja pojedinca
Što je bioetika? Problemi bioetike su istodobno problemi prirodnih znanosti, pravne znanosti, religije, filozofije,... odnosno problemi društva i svijeta u kojem živimo
Kroz pojam *društvo* konstituiraju se temeljni bioetički i ekoetički pojmovi i događaji:
problem održivog razvoja,
problem pitke vode,
iskrčivanje šuma,
učinak staklenika,
korištenje pesticida u poljoprivredi,
bolesti vezane uz bioetičke i ekoetičke probleme,
dileme transplantacije i eutanazije,
problemi pobačaja i umjetne oplodnje
problemi kloniranja

Oni događaji i problemi koje možemo tematizirati pitanjem: ***ono što znanost i tehnologije znaju, odnosno mogu učiniti, da li to i smiju učiniti?***

Nastavni predmet: Engleski jezik

Razred: prvi (1), drugi (2)

Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	1(34)	1(28)

Cilj: Oспособiti učenike za temeljnu govornu i pisani komunikaciju na engleskom jeziku na razini A+ prema ZERO-u, u okviru zanimanja pomoćni zidari i keramičari.

Sadržaj:

Razred: 1

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
1. Moja obitelj Moj posao	<ul style="list-style-type: none"> • Koristiti jednostavne oblike ljubaznog pozdravljanja i obraćanja	- Predstavljanje i upoznavanje

	<p>ljudima, pitati sugovornike kako su, primati novosti o ljudima i događajima.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razumjeti i odgovarati na pitanja o obitelji. • Naučiti stručni vokabular (alati,oprema,materijali). • Pitati i odgovarati na pitanja o alatima, opremi i materijalima koje koristi na poslu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Moja obitelj - Moj posao: alati i oprema, materijali
<p>2. Moja osobnost</p> <p>Opis ljudi, mjesta i događaja</p> <p>Opis radnog mjesa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Naučiti koristiti niz izraza i rečenica kako bi jednostavnim jezikom opisali sebe, svoju obitelj, prijatelje. • Naučiti niz izraza i rečenica za jednostavnu konverzaciju. • Sudjelovati u kratkim dijalozima u društvu, osobito vezano uz struku. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kakova sam ja osoba? - Moji prijatelji - Gdje živim? - Moj posao: osoblje - Gradilište / radno mjesto
<p>3. Moj radni dan i slobodno vrijeme</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pitati i odgovarati na pitanja o tome što rade i kako provode slobodno vrijeme. • Naučiti koristiti Present Simple Tense. • Razgovarati o tome što raditi, kamo ići, što dogоворити i kako уговорити састанак. • Pitati i davati uputstva o kretanju u prostoru. • Pitati i davati odgovore o robi, materijalima i uslugama. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dnevne rutine na poslu i u slobodno vrijeme - The Present Simple Tense - Planiranje, susreti, sastanci - Prepozicije i prilozi - Moj posao:radnje i postupci

<p>4. Na gradilištu</p> <p>Na mom radnom mjestu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Naučiti dijelove kuće, davati obavijesti i postavljati pitanja. • Naučiti jednostavno komunicirati s klijentom i nadglednikom / kolegom o radnjama na poslu, problemima u radu. • Razumjeti glavni smisao kratkih, jasnih i jednostavnih poruka i obavijesti u radnom procesu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja kuće - Zidovi / keramičke pločice - Dijalog: radnik-klijent; radnik-nadglednik
---	--	--

Razred: 2

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaji
<p>1. Moji prijatelji</p> <p>Moj Posao</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Naučiti aktivnije sudjelovati u razgovoru uz malu pomoć i uputstva, jednostavnim riječima moći izraziti što misli osjeća, voli i ne voli u vezi nečega. • Moći dovoljno razumjeti da bi jednostavno djelovao. • Razumjeti uputstva. • Moći izmjenjivati informacije i ideje o jednostavnim i poznatim temama u predvidivim svakodnevnim situacijama. Moći opisati prošle radnje i osobno iskustvo. 	<ul style="list-style-type: none"> - Što radim u slobodno vrijeme ? Sport, muzika film... putovanja, kupovina... - Tlocrt - Temelji - Zidovi i krovovi - The Simple Past Tense
<p>2. Materijali</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Usvojiti stručni vokabular i opisati osobine materijala. • Opisati malo detaljnije svakodnevne radnje u radnom procesu. 	Materijali: glina, opeka, beton, fugir mase, mort i ljepilo Keramičke pločice, postavljanje keramičkih pločica Gradnja zidova Gradnja krovova

Aktivnosti na poslu	<ul style="list-style-type: none"> Opisati planove i dogovore u vezi posla. 	Gradnja stepenica Kaljevi za kalijeve peći The Future Tense
Društvo / komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> Čitati razumjeti kratke, jednostavne tekstove. Znati izraziti mišljenje o lokalnom području i životu zajednice. Znati napisati kratko pismo i telefonirati. 	Ekologija i zdrav okoliš Pismo / telefonski poziv

Nastavni predmet: Njemački jezik

Razred: prvi (1), drugi (2)

Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	1 (34)	1 (28)

UVOD

U okolnostima medijske i komunikacijske umreženosti i povezanosti globalnih razmjera i rastućih međunarodnih, interkulturalnih kontakata na privatnome i profesionalnom planu, znanje stranih jezika predstavlja jednu od *ključnih kompetencija (osnovnih umijeća)*¹ koje pojedinac treba steći kako bi poboljšao svoje mogućnosti tijekom obrazovanja i u sve dinamičnijem svijetu rada. Znanje stranoga jezika doprinosi porastu osobne mobilnosti i zapošljivosti, omogućava ravnopravno i kritičko pribavljanje informacija, korištenja izvora znanja i dr.

SVRHA I CILJEVI SUVREMENE NASTAVE STRANIH JEZIKA

Koncepcija plana i programa njemačkoga jezika za zanimanje niže stručne spreme pomoćni keramičar - oblagač oslanja se na teorijske odrednice i ciljeve suvremene nastave stranih jezika i na razine kompetencije komunikacijske uporabe stranoga jezika razrađene u *Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje* (Vijeće Europe, Vijeće za kulturnu suradnju; vidi pod 4.)²

Cilj suvremene nastave stranih jezika usmena je i pisana komunikacijska kompetencija. Nastava stranih jezika usmjerenja je na učenika kao subjekta nastavnoga procesa i na stjecanje uspješnih strategija učenja kao temelj razvoj njegove samostalnosti i za cjeloživotno učenje.

Istdobno, otvaranjem prozora u neke nove i drugačije kulture, razvijanjem tolerancije, učenja u suradnji s drugima, poštovanja drugoga, nastava stranih jezika

¹ Usp. *Weißbuch zur allgemeinen und beruflichen Bildung: Lehren und Lernen. Auf dem Weg zur kognitiven Gesellschaft* (1995) <http://ec.europa.eu/education/doc/official/keydoc/lb-de.pdf>, str. 20

² *Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen: lernen, lehren, beurteilen*. Berlin: Langenscheidt, 2001

Zajednički europski referentni okvir za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje. Zagreb: Školska knjiga, 2005

zaokružuje refleksiju okvirnih uvjeta života zajednice jezika, odnosa prema stranome i stranosti, ali i prema vlastitoj kulturi i promiče sociokulturalnu i interkulturalnu kompetenciju.

Razine jezične kompetencije

Po završetku 1. razreda strukovne škole, zanimanja niže stručne spreme pomoćni keramičar - oblagič učenici u osnovnim područjima jezičnih djelatnosti u njemačkom jeziku mogu ostvariti razinu A1+, a po završetku 2. razreda mogu ostvariti razinu A2 (temeljna razina):

Razumijevanje	Slušanje	<ul style="list-style-type: none"> razumjeti fraze i najčešćalije riječi iz područja neposredne osobne relevantnosti (npr. osobni podaci, podaci o obitelji i prijateljima, zdravlje, prehrana, putovanja, zabava, kupovina, zaštita okoliša i dr.) razumjeti glavni smisao kratkih, jasnih i jednostavnih poruka, obavijesti i uputa
	Čitanje	<ul style="list-style-type: none"> čitati kratke, jednostavne tekstove u okviru poznate tematike pronaći određene, predvidive informacije u jednostavnim, svakodnevnim materijalima poput reklama, prospekata, jelovnika i voznoga reda razumjeti kratka i jednostavna osobna pisma
Govor	Govorna interakcija	<ul style="list-style-type: none"> kommunicirati u jednostavnim i rutinskim zadaćama koje zahtijevaju jednostavnu i neposrednu razmjenu informacija o poznatim temama i aktivnostima sudjelovati u kratkim dijalozima u društvu, premda obično neće razumjeti dovoljno da bi sami mogli održavati razgovor
	Govorna produkcija	<ul style="list-style-type: none"> koristiti nizove fraza i rečenica kako bi jednostavnim jezikom opisali svoju obitelj i druge ljude, mjesto gdje žive i sl.
Pisanje	Pisanje	<ul style="list-style-type: none"> napisati kratke, jednostavne bilješke i poruke napisati jednostavno osobno pismo, npr. zahvaliti nekomu na nečemu

Postizanje ovih kompetencija pretpostavlja uporabu otprilike 900 leksičkih jedinica te osvještenu uporabu osnovnih gramatičkih struktura. Pod osvještenom uporabom podrazumijeva se da učenik može riješiti gramatičke zadatke ili ispraviti pogrešku u govoru i pismu ako ga netko upozori, ali se ne traži da gramatičke strukture upotrijebi bez pogreške u slobodnom govoru i pisanju.

PRVI RAZRED

1. ZNANJA

1.1 LEKSIČKA PODRUČJA

Leksička područja u okviru predviđenih jezičnih funkcija:

pozdravi, predstavljanje, komunikacijski obrasci pri susretu, uljudno ophodenje, oslovljavanje, iznošenje osobnih podataka o sebi i poznatim osobama (prijatelji, šira obitelj, odnosi u obitelji), problemi mladih, učenje stranih jezika, višejezičnost kod nas i u Europi,

zanimanja, obrazovanje, različiti izvori informacija, Internet kao izvor informacija, upute za uporabu i rukovanje, ekologija, osobna uvjerenja

1.2 GRAMATIČKE STRUKTURE

- prezent pravilnih, nepravilnih, jednostavnih, složenih i povratnih glagola
- perfekt jednostavnih, složenih, pravilnih, nepravilnih i povratnih glagola vezanih uz tematska područja u jednini i množini s pomoćnim glagolima *haben* i *sein* (izuzev modalnih glagola) (jesni, niječni i upitni oblik)
- pomoćni glagoli u preteritu
- prezent i preterit modalnih glagola u jednini i množini (jesni, niječni i upitni oblik)
- zapovjedni način (2. lice jednine, 2. lice množine i uljudno obraćanje sa *Sie*)
- rekcija nekih učestalih glagola
- imenice s neodređenim i određenim članom u sva tri roda, u svim padežima jednine i množine
- osobne, posvojne, pokazne zamjenice u jednini i množini
- povratne zamjenice
- neodređene zamjenice: *jemand, niemand*
- neodređena zamjenica *man*
- upitna zamjenica: *wer, was, welcher/e/es, was für ein/e*
- pokazna zamjenica *dieser/e/es*
- upitne riječi: *wie, wo, wann, wieviel, wie viele, ...*
- stupnjevanje pridjeva i priloga
- opisni pridjevi kao dio predikata i prilozi u svim stupnjevima komparacije
- glavni brojevi
- neki prilozi mjesta, vremena, načina i uzroka
- neki prijedlozi s dativom, akuzativom, dativom i akuzativom
- negacija: *nicht, nein, kein/e*
- nezavisno složene rečenice s veznicima: *und, aber, oder, denn...*
- zavisno složene rečenice uz veznike: *weil, dass, wenn*

1.3. JEZIČNE FUNKCIJE (OBRAZOVOVNI ISHODI)

U okviru obrađenih tema i jezičnih struktura:

- pozdravljanje
- oslovljavanje
- predstavljanje sebe i drugih
- postavljanje/odgovaranje na pitanja
- izražavanje dobi
- izražavanje količine i cijene
- prepričavanje događaja i radnji u sadašnjosti, prošlosti
- izražavanje raspoloženja
- izricanje ukusa i stava prema nečemu
- imenovanje predmeta, osoba i pojave
- opisivanje i uspoređivanje predmeta, osoba
- opisivanje pojava i situacija i određivanje odnosa između predmeta i osoba
- izricanje radnji
- izricanje odnosa u vremenu i prostoru
- izražavanje molbe
- izražavanje zahvale

- izražavanje želje
- izražavanje negodovanja i odobravanja, slaganja i neslaganja
- izražavanje zahtjeva, naredbe, obveza i dužnosti
- traženje i davanje informacija
- razumijevanje uputa za uporabu i rukovanje
- uporaba različitih izvora informacija

2. VJEŠTINE I SPOSOBNOSTI

2.1 JEZIČNE VJEŠTINE

2.1.1 SLUŠANJE

- reagiranje na naputke i naredbe na njemačkom jeziku
- povezivanje vizualnoga (slikovnoga/pisanoga) i zvučnoga sadržaja
- globalno, selektivno i detaljno razumijevanje teksta
- slušanje izgovora i intonacije izvornih govornika (zvučni tekstovi)
- svladavanje razlika u izgovoru glasova i glasovnih skupina njemačkoga jezika u odnosu na hrvatski jezik

2.1.2 GOVORENJE

• Govorna interakcija/ sudjelovanje u razgovoru

- verbalno reagiranje na verbalne i neverbalne poticaje u okviru jezičnih funkcija
- postavljanje/odgovaranje na pitanja u okviru poznatih jezičnih struktura i tematskih sadržaja
- reproduciranje i produciranje dijaloga u okviru poznate tematike
- sudjelovanje u dramatizacijama i simulacijama dijaloških situacija

• Govorna produkcija/ izražavanje u kontinuitetu

- reprodukcija monoloških tekstova u okviru poznate tematike
- povezivanje elemenata priče pomoću aplikacija ili tekstualnih dijelova priče koje treba povezati u logičku cjelinu
- imenovanje i opisivanje predmeta, osoba, radnji, situacija i događaja (sa ili bez slikovnoga predloška)
- prepričavanje događaja
- iznošenje rezultata individualnog i/ili skupnoga rada

• Izgovor i intonacija

- izgovaranje specifičnih glasova njemačkoga jezika u riječima
- reproduciranje rečenica s odgovarajućom rečeničnom intonacijom

2.1.3 ČITANJE

- globalno, selektivno i detaljno razumijevanje kraćih tekstova poznate tematike
- uočavanje osnovnih značajki različitih vrsta tekstova
- glasno čitanje tekstova
- pravilna uporaba rečenične intonacije

2.1.4 PISANJE

- ispunjavanje obrasca
- nadopunjavanje teksta riječima prema vizualnom/zvučnom predlošku
- nadopunjavanje dijelova teksta koji nedostaju

- pisanje čestitke, razglednice, pisama, poruka, SMS poruka, elektroničkih pisama
- pisanje diktata

2. 2 STRATEGIJE UČENJA I SLUŽENJA ZNANJEM

Tijekom prvoga razreda učenike bi trebalo osposobljavati za primjenu sljedećih strategija učenja i služenja postojecim znanjem:

- služiti se vizualnim elementima u svrhu memoriranja jezičnih sadržaja i kao pomoći pri razumijevanju
- zaključiti o značenju na osnovi jezičnih poticaja
- tražiti informacije prema nekom načelu
- predviđati i preispitivati pretpostavke
- sastaviti listu prema nekom načelu
- ispuniti ili dopuniti tablicu
- mobilizirati predznanje putem asocijacija
- raditi bilješke
- uočiti i označiti pravilnosti i analogije
- razvrstavati prema pravilnostima i analogijama
- primjeniti pravilo
- provjeriti u gramatičkom pregledu
- služiti se rječnikom
- tematski usustavljavati leksik
- promijeniti perspektivu govornika
- sustavno/redovito ponavljati
- koristiti tehnike memoriranja
- služiti se znanjem hrvatskoga i stranog jezika
- uočiti i opisati korake koji vode do određenoga cilja
- odrediti vlastite ciljeve učenja i kontrolirati njihovo ostvarenje
- učiti u suradnji s drugima

3. NASTAVNE TEME I PRIJEDLOG NASTAVNIH CJELINA

NASTAVNE TEME	NASTAVNE CJELINE
Mladi u obiteljskom i društvenom okruženju	Odnosi među naraštajima Pripadnost skupini i izdvojenost
Europsko okruženje, multikulturalnost	EU Važnost učenja stranih jezika
Obrazovanje za budućnost	Zanimanja Uporaba različitih izvora infomacija, internet Jezik struke, upute za uporabu i rukovanje
Slobodno vrijeme	Glazba Poslovi u slobodno vrijeme i za vrijeme praznika

DRUGI RAZRED

1. ZNANJA

1.1 LEKSIČKA PODRUČJA

Leksička područja u okviru predviđenih jezičnih funkcija:

problemi vršnjaka u skupini, problemi društva, oblici poželjnog i nepoželjnog ponašanja, proslave, prijateljstvo, želje, odijevanje i moda, osobna uvjerenja, predrasude i stereotipi u multikulturalnom okruženju i izvan njega, cjeloživotno obrazovanje, upute za uporabu i

rukovanje, ekologija, briga o zdravlju, zdrava prehrana (kupovanje živežnih namirnica, količina i cijena), praznici, promet i orijentacija u prostoru, putovanja

1.2 GRAMATIČKE STRUKTURE

- prezent pravilnih, nepravilnih, jednostavnih, složenih i povratnih glagola
- perfekt jednostavnih, složenih, pravilnih, nepravilnih i povratnih glagola vezanih uz tematska područja u jednini i množini s pomoćnim glagolima *haben* i *sein* (izuzev modalnih glagola) (jesni, niječni i upitni oblik)
- preterit pravilnih, nepravilnih, jednostavnih, složenih i povratnih glagola u jednini i množini
- prezent i preterit modalnih glagola u jednini i množini (jesni, niječni i upitni oblik)
- futur
- zapovjedni način (2. lice jednine, 2. lice množine i uljudno obraćanje sa *Sie*)
- rekcija nekih učestalih glagola
- imenice s neodređenim i određenim članom u sva tri roda, u svim padežima jednine i množine
- osobne, posvojne, pokazne zamjenice u jednini i množini
- povratne zamjenice
- neodređene zamjenice: *jemand*, *niemand*
- neodređena zamjenica *man*
- upitna zamjenica: *wer*, *was*, *welcher/e/es*, *was für ein/e*
- pokazna zamjenica *dieser/e/es*
- upitni i zamjenički prilozi: *womit/damit*, *wofür/dafür*, *wozu/dazu*, *wodurch/dadurch..*)
- upitne riječi: *wie*, *wo*, *wann*, *wieviel*, *wie viele*, ...
- stupnjevanje pridjeva i priloga
- opisni pridjevi kao dio predikata i prilozi u svim stupnjevima komparacije
- glavni brojevi; redni brojevi
- neki prilozi mjesta, vremena, načina i uzroka
- neki prijedlozi s dativom, akuzativom, dativom i akuzativom
- negacija: *nicht*, *nein*, *kein/e*
- nezavisno složene rečenice s veznicima: *und*, *aber*, *oder*, *denn...*
- zavisno složene rečenice uz veznike: *weil*, *dass*, *wenn*
- indirektne upitne rečenice

- *na razini prepoznavanja*

- konjunktiv preterita glagola *haben*, *sein* i modalnih glagola (npr. *Ich hätte gern ein Stück Kuchen, ich wäre gern Bankdirekt. Könnten Sie mir helfen?*)
- prezent i preterit pasiva
- opisni pridjevi u funkciji atributa u pozitivu, u svim padežima jednine i množine (sklonidba pridjeva: / određeni član + pridjev + imenica / pridjev + imenica / neodređeni član ili posvojna zamjenica ili negacija *kein/e* + pridjev + imenica)

1.3. JEZIČNE FUNKCIJE (OBRAZOVNI ISHODI)

U okviru obrađenih tema i jezičnih struktura:

- postavljanje/odgovaranje na pitanja
- izražavanje količine i cijene
- prepričavanje događaja i radnji u sadašnjosti, prošlosti
- izražavanje raspoloženja
- izricanje ukusa i stava prema nečemu
- imenovanje predmeta, osoba i pojave
- opisivanje i uspoređivanje predmeta, osoba

- opisivanje pojava i situacija i određivanje odnosa između predmeta i osoba
- izricanje radnji
- izricanje odnosa u vremenu i prostoru
- izražavanje molbe
- izražavanje zahvale
- izražavanje želje
- izražavanje negodovanja i odobravanja, slaganja i neslaganja
- izražavanje zahtjeva, naredbe, obveza i dužnosti
- traženje i davanje informacija
- razumijevanje uputa za uporabu i rukovanje
- uporaba različitih izvora informacija

2. VJEŠTINE I SPOSOBNOSTI

2.1 JEZIČNE VJEŠTINE

2.1.1 SLUŠANJE

- reagiranje na naputke i naredbe na njemačkom jeziku
- povezivanje vizualnoga (slikovnoga/pisanoga) i zvučnoga sadržaja
- globalno, selektivno i detaljno razumijevanje teksta
- slušanje izgovora i intonacije izvornih govornika (zvučni tekstovi)
- svladavanje razlika u izgovoru glasova i glasovnih skupina njemačkoga jezika u odnosu na hrvatski jezik

2.1.2 GOVORENJE

• Govorna interakcija/ sudjelovanje u razgovoru

- verbalno reagiranje na verbalne i neverbalne poticaje u okviru jezičnih funkcija
- postavljanje/odgovaranje na pitanja u okviru poznatih jezičnih struktura i tematskih sadržaja
- reproduciranje i produciranje dijaloga u okviru poznate tematike
- sudjelovanje u dramatizacijama i simulacijama dijaloških situacija

• Govorna produkcija/ izražavanje u kontinuitetu

- reprodukcija i produkcija monoloških tekstova u okviru poznate tematike
- povezivanje elemenata priče pomoću aplikacija ili tekstualnih dijelova priče koje treba povezati u logičku cjelinu
- imenovanje i opisivanje predmeta, osoba, radnji, situacija i događaja (sa ili bez slikovnoga predloška)
- prepričavanje događaja
- sudjelovanje u kratkim dramatizacijama
- iznošenje rezultata individualnog i/ili skupnoga rada

• Izgovor i intonacija

- izgovaranje specifičnih glasova njemačkoga jezika u riječima
- reproduciranje rečenica s odgovarajućom rečeničnom intonacijom

2.1.3 ČITANJE

- globalno, selektivno i detaljno razumijevanje kraćih tekstova poznate tematike
- uočavanje osnovnih značajki različitih vrsta tekstova
- glasno čitanje tekstova
- pravilna uporaba rečenične intonacije

2.1.4 PISANJE

- ispunjavanje obrasca
- nadopunjavanje teksta riječima prema vizualnom/zvučnom predlošku
- nadopunjavanje dijelova teksta koji nedostaju
- pisanje kraćih sastava prema zadanom modelu (vođeni sastav)
- pisanje čestitke, razglednice, pisama, poruka, SMS poruka, elektroničkih pisama
- pisanje diktata

2. 2 STRATEGIJE UČENJA I SLUŽENJA ZNANJEM

Tijekom drugoga razreda učenike bi trebalo osposobljavati za primjenu sljedećih strategija učenja i služenja postojećim znanjem:

- služiti se vizualnim elementima u svrhu memoriranja jezičnih sadržaja i kao pomoći pri razumijevanju
- zaključiti o značenju na osnovi jezičnih poticaja
- tražiti informacije prema nekom načelu
- predviđati i preispitivati pretpostavke
- sastaviti listu prema nekom načelu
- ispuniti ili dopuniti tablicu
- mobilizirati predznanje putem asocijacija
- raditi bilješke i služiti se njima za prepričavanje
- uočiti i označiti pravilnosti i analogije
- razvrstavati prema pravilnostima i analogijama
- primijeniti pravilo
- provjeriti u gramatičkom pregledu
- služiti se rječnikom
- tematski usustavljavati leksik
- promijeniti perspektivu govornika
- sustavno/redovito ponavljati
- koristiti tehnike memoriranja
- služiti se znanjem materinskog i stranog jezika
- uočiti i opisati korake koji vode do određenoga cilja
- odrediti vlastite ciljeve učenja i kontrolirati njihovo ostvarenje
- učiti u suradnji s drugima
- koristiti se medijima (TV, internet, tisk...) i edukacijskim programima primjereni dobi i jezičnoj razini učenika

3. NASTAVNE TEME I PRIJEDLOG NASTAVNIH CJELINA

NASTAVNE TEME	NASTAVNE CJELINE
Mladi u obiteljskom i društvenom okruženju	Oblici prihvatljivog i neprihvatljivog ponašanja Kultura i supkultura mladih, odijevanje
Europsko okruženje, multikulturalnost	Sličnosti i povezanosti kultura Tolerancija
Obrazovanje za budućnost	Jezik struke, upute za uporabu i rukovanje Cjeloživotno obrazovanje Ekologija
Slobodno vrijeme	Putovanja Promet

Nastavni predmet: Poduzetništvo**Razred: drugi (2)****Tjedni i ukupni fond sati:**

Razred	1	2
Broj sati	-	1(28)

Cilj: Stjecanje osnovnih znanja o suvremenom poduzetništvu.**Zadaci programa:**

- razlikovanje temeljnih pojmoveva vezanih uz poduzetništvo;
- upoznavanje mogućnosti poduzetništva kroz opće ciljeve i sustave vrijednosti;
- upoznavanje mogućnosti unapređenja i razvoja kroz odgovarajuće organiziranje poslovanja;
- razvijanje svijesti učenika o kreativnosti, inicijativi i preuzimanju rizika kao zahtjevima suvremenog poduzetništva;
- upoznavanje poduzetništva u Hrvatskoj.

Sadržaj

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
1. Poduzetništvo i poduzetnik	Razlikovanje temeljnih pojmoveva u poduzetništvu. Razlikovanje načina organiziranja poslovanja kroz različite organizacijske oblike.	Definiranje sljedećih pojmoveva: poduzetništvo, poduzetnik, poduzeće, rizik, profit, prihod, rashod Glavne značajke poduzeća, vrste poduzeća, obrt
2. Mala poduzeća	Uočiti važnost malih poduzeća na tržištu, te navesti njihove doprinose u ostvarivanju tržišnih rezultata rada. Prepoznati prednosti i nedostatke malih poduzeća.	Mala poduzeća Obilježja malih poduzeća Prednosti i slabosti malih poduzeća Budućnost malih poduzeća
3. Ulazak u posao	Objasniti načine ulaska u posao. Odrediti karakteristike pojedinih načina ulaska u posao. Navesti izvore ideja za pokretanje biznisa.	Početak od nule kao način ulaska u posao Kupnja postojećeg biznisa Ugovor o franšizi Obiteljski biznis Ideje biznisa
4. Organizacijski oblici poduzeća	Prepoznati organizacijske oblike poduzeća i objasniti svaki oblik trgovačkog društva koji postoji i djeluje unutar Zakona o trgovačkim društvima	Javno trgovačko društvo Komanditno društvo Dioničko društvo Društvo s ograničenom odgovornošću
5. Osnove poduzetništva u Hrvatskoj	Poznavanje glavnih institucija i zakonskih regulativa koji reguliraju poduzetništvo u Hrvatskoj. Poznavanje programa za poticaj poduzetništva.	Zakonska regulativa koja regulira problematiku poduzetništva (naglasak na obrt), nadležne institucije, servis Vlade RH Hitro.Hr

Nastavni predmet: Matematika u struci**Razred: prvi (1), drugi (2)****Tjedni (ukupni) fond sati:**

Razred	1	2
Broj sati	2 (68)	1 (28)

Cilj programa

Nastava matematike omogućuje učenicima da usvoje osnovno matematičko znanje potrebno za razumijevanje pojava i zakonitosti u prirodi i društvu te ih osposobljava za primjenu osnovnih znanja iz života i u praktičnoj primjeni u struci.

Zadaci programa:

- da učenici steknu znanja potrebna za razumijevanje kvantitativnih odnosa i zakonitosti u praktičnom životu;
- da dobiju znanja koja su nužna za uključivanje u rad;
- da razviju logično mišljenje te sposobnost preciznog formuliranja pojmoveva;
- da se u učenika razvija preciznost i konciznost u izražavanju te urednost, upornost i sistematičnost u radu;
- da steknu vještina osnovnog računanja prema danim uputama.

Prva godina

Nastavno područje	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
1. Prirodni brojevi	Usvojiti pojam skupa N i računske operacije u skupu N.	Skup N, Računske operacije i svojstva Pojam djeljivosti Najveći zajednički djelitelj Najmanji zajednički višekratnik
2. Cijeli brojevi	Usvojiti pojam skupa Z i računanje u skupu Z	Skup Z, i njegova svojstva Računske operacije u skupu Z Računanje sa zagradama
3. Racionalni brojevi	Usvojiti pojam skupa Q, računanje s razlomcima . Znati decimalni zapis racionalnog broja, računati s decimalnim brojevima uz upotrebu kalkulatora	Skup Q , svojstva Računske operacije i svojstva Decimalni zapis rac. broja Računanje s decimalnim brojevima
4. Linearne jednadžbe	Naučiti rješavati linearne jednadžbe Znati iz formule izračunati jednu nepoznatu veličinu ako su zadane ostale	Linearne jednadžbe s jednom nepoznanicom Problemi s jednom nepoznanicom Linearni sustavi s dvije nepoznanice
5. Planimetrija	Razlikovati geometrijske likove i znati izračunati opseg i površinu lika koristeći formule za opseg i površinu. Ovladati mernim jedinicama za duljinu i površinu	Trokut, vrste trokuta Površina i opseg trokuta Krug i kružnica Četverokut Opseg i površina četverokuta
6. Potencije	Usvojiti pojmove: potencija ,baza , eksponent	Pojam potencije s cijelim eksponentom

	Naučiti računske operacije s potencijama Znati računati pomoću kalkulatora i razumjeti eksponencijalan zapis broja	Operacije s potencijama Potencije baze 10
7. Polinomi	Usvojiti pojam polinoma Naučiti računske operacije s polinomima Naučiti kvadratni zbroj i razliku Znati primijeniti formulu za razliku kvadrata Usvojiti pojam algebarskog razlomka Znati rješiti jednostavnije primjere s algebarskim razlomcima	Pojam polinoma Računske operacije s polinomima Kvadrat binoma Razlika kvadrata Rastavljanje na faktore Algebarski razlomci
8. Realni brojevi	Shvatiti pojam iracionalnog broja i ukupnost realnih brojeva Usvojiti smještaj realnih brojeva na pravac Znati zaokružiti decimalni broj na željeni broj decimala Snalaziti se u koordinatnom sustavu na pravcu i u ravnini	Drugi korijen Pojam iracionalnih brojeva Skup R Koordinatni sustav na pravcu Koordinatni sustav u ravnini
9.Graf linearne funkcije	Znati nacrtati graf linearne funkcije Razlikovati rastuće i padajuće linearne funkcije Problem s jednom nepoznanicom moći grafički predočiti	Graf linearne funkcije Rastuće i padajuće linearne funkcije Grafičko rješavanje sustava linearnih jednadžbi

Druga godina

Nastavno područje	Očekivani rezultati (znanja i vještine)	Nastavni sadržaji
1.Mjerne jedinice	Uspješno koristiti odgovarajuće mjerne jedinice Pretvarati, razumjeti i koristiti mjerne jedinice koje nisu često u upotrebi	Preračunavanje mjera (prefiksi i značenja) Metrički sustav mjera (mjere za duljinu, površinu, volumen, masu, temperaturu, vrijeme itd.) Osnovne jedinice angloameričkog sustava mjera i tablice za pretvorbu
2.Geometrijska tijela	Razlikovati geometrijska tijela Razumjeti pojam oplošja i volumena Znati izračunati oplošje i volumen tijela prema formulama Znati koristiti pojmove oplošja i volumena u praktičnim problemima iz struke (računanje potrebnog materijala, zapremine itd.)	Kocka Kvadar Prizme Piramide Valjak Stožac Kugla
3.Proporcionalnost i primjene	Znati izračunati nepoznati član razmjera, pomoću pravila trojnog znati rješiti praktične probleme,	Omjeri i razmjeri Upravo i obrnuto razmjerne veličine

	<p>pomoću aritmetičke sredine znati izračunati prosječne vrijednosti.</p> <p>Račun diobe uz jednostavan postupak omogućava podjelu određenih sredstava ili vremena prema unaprijed određenim kriterijima na potreban broj dijelova, pomoću računa smjese znati odrediti omjere miješanja da bismo dobili željeno svojstvo smjese.</p>	<p>Grafički prikaz upravo i obrnuto razmjernih veličina</p> <p>Aritmetička sredina</p> <p>Pravilo trojno – jednostavno i složeno</p> <p>Račun diobe – jednostavan i složen</p> <p>Račun smjese – jednostavan i složen</p>
4. Postotni, promilni i kamatni račun	<p>Razumjeti pojam postotka</p> <p>Znati izračunati postotak pomoću kalkulatora bez obzira na osnovnu vrijednost</p> <p>Znati ispravno koristiti formule za postotni, promilni i kamatni račun</p>	<p>Pojam postotka</p> <p>Osnovni postotni račun</p> <p>Postotni račun više 100</p> <p>Postotni račun niže 100</p> <p>Promilni račun</p> <p>Jednostavni kamatni račun</p>
5. Izračunavanje plaće	<p>Znati razliku između bruto i neto plaće</p> <p>Znati čitati isplatnu listu</p>	<p>Osnovni pojmovi vezani uz plaću (bruto i neto plaća, doprinosi, porez, pritez)</p> <p>Doprinosi iz plaće i na plaću</p> <p>Porezna osnovica</p> <p>Porezne stope</p> <p>Tablica priteza po gradovima</p> <p>Neto plaća</p>
6. Kalkulacija cijene	<p>Znati sve element kalkulacije troškova i cijena</p> <p>Znati napraviti promjene cijena, popuste s odgovarajućim promjenama kalkulacije</p>	<p>Osnovni pojmovi vezani uz cijenu</p> <p>(cijena proizvoda, rabat, marža, porez – PDV , prodajna cijena)</p> <p>Porez i povrat poreza</p>

Nastavni predmet: Građevne konstrukcije

Razred: prvi (1), drugi (2)

Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	3 (170)	2 (140)

Zadaci:

- steći orijentaciju o graditeljstvu kao osnovnoj djelatnosti društvene djelatnosti,
- ovladati grafomotoričkim vještinama,
- upoznati vrste tehničke dokumentacije;
- usvojiti znanja o elementima građevina i materijalima iz kojih se izvode;
- shvatiti važnost dobre organizacije na gradilištu;
- upoznati načine izvođenja zemljanih radova;
- shvatiti važnost temeljenja građevinskih objekata;
- usvojiti znanja o zidovima objekata;
- usvojiti znanja o međukatnim konstrukcijama,
- usvojiti znanja o stubištima u objektima;
- usvojiti znanja o krovnim konstrukcijama.

Sadržaj : 1 razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Graditeljstvo	<p>Steći orijentaciju o graditeljstvu kao osnovnoj djelatnosti društvene zajednice.</p> <p>Upoznati djelatnosti koje prate graditeljstvo.</p> <p>Upoznati karakteristike tradicionalnog, unaprijeđenog i montažnoga građenja.</p> <p>Upoznati elemente konstrukcija i načine njihova sklopa u cjelinu.</p>	<p>Grane graditeljstva.</p> <p>Nastajanje zgrade.</p> <p>Načini građenja.</p> <p>Sustavi građenja.</p>
Osnove grafičkog prikazivanja	<p>Ovladati grafomotoričkim vještinama i razviti sposobnosti prostorne percepcije.</p> <p>Navikavati učenike na urednost i preciznost u radu.</p> <p>Upoznati način kotiranja građevinskih crteža.</p> <p>Svladati upotrebu mjerila u crtaju.</p>	<p>Tehnički crtež, oprema tehničkog c.</p> <p>Tehničko pismo, oznake materijala i konstrukcija.</p> <p>1. VJEŽBA: Tehničko pismo. Projiciranje predmeta – tlocrt, nacrt, bokocrt.</p> <p>Projiciranje građevine – tlocrt, presjek, fasade.</p> <p>2. VJEŽBA: Kotiranje u građevinskim nacrtima.</p> <p>Upotreba mjerila.</p>
Tehnička dokumentacija	<p>Upoznati i shvatiti potrebu postupne izrade tehničke dokumentacije.</p> <p>Upoznati osnovne odredbe iz Zakona o građenju koji se odnose na mogućnost građenja.</p> <p>Upoznati vrste projekata i njihovu namjenu.</p> <p>Predočiti i svladati prenošenje vizije 3-dimenz. predmeta na ravninu crteža.</p>	<p>Prostorno i urbanističko planiranje.</p> <p>Propisi koji reguliraju građevinsko zahvaćanje u prostoru.</p> <p>Građevinska dozvola.</p> <p>Postupnost u projektiranju.</p> <p>Vrste projekata gotovi projekti.</p> <p>3. VJEŽBA: Presjek i tlocrt građev. jame s nanosnom skelom, prikazom terena i visinskim kotama.</p>
Elementi građevina	<p>Usvojiti osnovna znanja o elementima građevina i sklopu tih elemenata u funkcionalnu cjelinu.</p> <p>Upoznati materijale koje koristimo u izradi građevine.</p> <p>Uočiti značajke materijala i</p>	<p>Nosivi elementi; materijali za izradu.</p> <p>Nenosivi elementi (funkcionalni); materijali za izolacije, ispune, završnu obradu.</p> <p>Elementi ukruta zgrada.</p>

	njihovu svrshodnu primjenu.	
Redoslijed radova u izgradnji	Naučiti redoslijed radova na građevini. Uočiti položaj i važnost pojedinog zanimanja u procesu izgradnje.	Pripremni radovi. Grubi građevinski radovi. Građevinsko-obrtnički radovi. Završni radovi i instalacije.
Pripremni radovi na gradilištu	Shvatiti važnost dobre organizacije rada na gradilištu. Naučiti pripremne radove na gradilištu. Usvojiti definicije: građev. pravac, reg. pravac, nul-točka gradilišta.	Organizacija gradilišta kao proizvodnog pogona. Iskolčenje objekta, nanosna skela.
Zemljani radovi	Shvatiti važnost dobre organizacije rada na gradilištu. Naučiti pripremne radove na gradilištu. Usvojiti definicije: građev. pravac, reg. pravac, nul-točka gradilišta. Naučiti osnovne karakteristike zemljanih radova.	Kategorije tla. Mehanizacija za rad u tlu. Preoblikovanje zemljišta. Vrste zemljanih radova: – u niskogradnji, – u visokogradnji. Osiguranje iskopa.
Temeljenje	Upoznati geomehanička ispitivanja tla. Usvojiti pojam nosivost tla. Razumjeti ovisnost načina temeljenja o značajkama tla. Upoznati materijale za izradu temelja. Naučiti osnovne vrste temelja. Naučiti svrhu temeljne kanalizacije i princip izrade drenaže.	Geomehanička ispitivanja. Nosivost tla. Zadaća temelja. Materijali za temelje, oplata temelja. Vrste temelja: temeljne trake, temeljne stope, rešetke, ploče. Duboki temelji: piloti, kesoni. Temeljna kanalizacija i drenaža. 4. VJEŽBA: Temelji.
Hidroizolacija	Znati svrhu i način izrade hidroizolacije. Upoznati klasične i suvremene materijale za izradu HI. Uočiti važnost kvalitetno izvedene hidroizolacije. Upoznati načine zaštite zgrada od podzemne vode.	Namjena i položaj u zgradici. Materijali za hidroizolaciju. Izrada HI: – horizontalne, – vertikalne. Zaštita od potiska podzemne vode. 5. VJEŽBA:
Zidovi	Znati namjenu i podjelu	Podjela zidova - prema

	<p>zidova.</p> <p>Upoznati materijale za izradu zidova.</p> <p>Upoznati osnovne vezove opeka u zidovima od ONF i blok-opeke.</p> <p>Upoznati način zidanja kamenih zidova.</p> <p>Upoznati način izrade monolitnih zidova i stupova.</p>	<p>položaju, nosivosti, načinu izrade.</p> <p>Materijali za zidove.</p> <p>Zidovi od ONF.</p> <p>Zidovi od blok-opeke.</p> <p>Zidovi od kamena.</p> <p>Monolitni zidovi – armiranje i oplate zidova.</p> <p>Stupovi od betona i armiranog betona.</p> <p>6. VJEŽBA:</p>
--	--	---

Sadržaj : 2 razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Zidovi	<p>Znati namjenu i izradu nadvoja.</p> <p>Znati namjenu i izradu AB serklaža.</p> <p>Upoznati način izrade zidova od suvremenih materijala i prednosti.</p> <p>Upoznati namjenu i izradu dimov. i ventilacijskih kanala.</p>	<p>Otvori u zidovima.</p> <p>Ukruta zidova – serklaži.</p> <p>Zidovi od prefabriciranih elemenata (siporeks, durisol, bet. blokovi).</p> <p>Kombinirani zidovi.</p> <p>Dimovodni i ventilacijski kanali.</p> <p>1. VJEŽBA:</p>
Međuetažne konstrukcije – stropovi	<p>Naučiti karakteristike i način izrade najčešće izvođenih stropova.</p> <p>Ponoviti karakteristike materijala za izradu stropova.</p> <p>Upoznati načine oslanjanja stropova.</p> <p>Upoznati vrste oplata za stropove.</p> <p>Upoznati način postavljanja armature stropa.</p> <p>Upoznati vrste polumontažnih i montažnih stropova.</p> <p>Naučiti dijelove i način izrade fert-stropa.</p> <p>Naučiti namjenu podova i upoznati materijale za izradu podova.</p>	<p>Namjena i sastavni dijelovi.</p> <p>Monolitni stropovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vrste, rasponi, načini oslanjanja, – armiranje i oplata ravne AB ploče i ploče s gredama, – tunelska oplata, – povezivanje armature stropa s armaturom zida. <p>Polumontažni i montažni stropovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – fert, monta- dijelovi, izrada, – stropovi od prefabriciranih elemenata, – podupiranje polumont. i mont. stropova. <p>Podovi - materijali i funkcija:</p> <ul style="list-style-type: none"> – slojevi poda, – vrste podova. <p>2. VJEŽBA:</p>
Stubišta	<p>Upoznati vrste i način izrade stubišta.</p> <p>Ponoviti materijale za izradu stubišta.</p> <p>Upoznati način proračuna dimenzija stubišta.</p>	<p>Dijelovi stubišta.</p> <p>Oblikovanje stubišta.</p> <p>Dimenzioniranje stubišta.</p> <p>Podjela stubišta prema vrsti materijala i načinu izrade.</p> <p>Izrada monolitnog stubišta:</p>

	Znati nabrojiti vrste i dijelove stubišta. Znati značajke monolitnog, polumont. i mont. stubišta. Upoznati način izrade stubišta. Upoznati način izrade drvenih stubišta. Upoznati materijale za oblogu stubišta.	– oplata, armiranje, betoniranje. 3. VJEŽBA: Izrada polumontažnog stubišta. Izrada montažnog stubišta. Drvena stubišta. Oblaganje stubišta.
Krovišta	Upoznati osnovne vrste i značajke krovišta i krovnih pokrova. Znati dijelove krovišta. Upoznati osnovne tipove ravnih krovova i materijale za izradu. Upoznati sustave drvenih krovova i načine prenošenja opterećenja kroz elemente krova. Upoznati konstrukciju jednostavnih i složenih drvenih krovova. Upoznati materijale i izradu pokrova. Upoznati načine odvodnje krovne vode.	Funkcija i dijelovi krovišta. Vrste krovova. RAVNI KROVOVI: – prohodni, neprohodni, – slojevi i konstrukcija. DRVENA KROVIŠTA: – oblici i geometrija, drvenih krovova, – oblici drvene građe. Konstrukcija jednostavnih drvenih krovova. Konstrukcija složenih drvenih krovišta. Krovni pokrovi – materijali i izrada pokrova. Odvodnja krovne vode. Uređenje potkrovila. 4. VJEŽBA:.
Tradicionalno građenje	Upoznati materijale i posebnosti izrade konstrukcija u tradicijskoj gradnji	Drveni zidovi. Drveni stropovi. Građenje kamenom.

Nastavni predmet: Tehnologija graditeljske struke

Razred: prvi (1),

Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	2 (68)	-

Zadaci:

- steći znanja o nazivima, upotrebi alata, opreme istrojeva za graditeljska zanimanja,
- usvojiti znanja o pripremnim radovima na gradilištu;
- usvojiti znanja o načinima izvođenja zemljanih radova,
- steći znanja o načinima izvođenja temeljenja građevinskih objekata,
- usvojiti znanja o načinima izvođenja temeljne kanalizacije;
- usvojiti znanja o izvođenju hidroizolacija,
- usvojiti osnovna znanja o zidarskim radovima;
- usvojiti osnovna znanja o izvođenju oplata,
- usvojiti osnovna znanja o izvođenju betonskih i armiranobetonskih radova,
- usvojiti znanja o izvođenju međuspratnih konstrukcija.

Sadržaj : 1 razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Uvod u graditeljstvo	Naučiti učenike fazama građenja objekta, upoznati ih s njihovim zanimanjem, organizacijom gradilišta te osnovne činjenice o sastavu i ponašanju osnovnih građevnih materijala.	Tijek realizacije građevine. Prikaz poslova svih zanimanja. Organizacija gradilišta / radionice. Osnovni građevni materijali.
Pribor, alat, strojevi	Usvojiti nazine, znati upotrebljavati pribor, alat, grad. strojeve i transportna sredstva. Naučiti ulogu i vrstu skela. Upoznati se s glavnim opasnostima i pravilima zaštite na radu kod uporabe alata, strojeva i kod rada na skelama	Pribor, alati i strojevi za zemljane rade. Zidarski pribor, alati i strojevi. Tesarski pribor alati i strojevi. Armirački pribor, alati i strojevi. Transportna sredstva. Skele i radni podovi.
Pripremni radovi na izgradnji objekta	Naučiti nazine i dimenzije drvene građe, nazine i uporabu veznih sredstava za drvo, načine izvedbe osnovnih tesarskih vezova. Usvojiti teoretsko znanje o slaganju više elemenata u istom pravcu te razne metode obilježavanja pravog kuta. Upoznati se s postupkom iskolčavanja i nanosnom skelom.	Osnove tesarskih rada. Označavanje pravca i pravog kuta. Iskolčavanje objekta. Izrada, postava i rad nanosne skele.
Zemljani radovi	Steći znanje o oplatama, vrstama zemljanih rada, a detaljnije o iskopima. Upoznati se s glavnim opasnostima i pravilima zaštite na radu kod zemljanih rada.	Oplate. Zemljani radovi – detaljnije iskopi. Oplata za podupiranje i razupiranje iskopa.
Izvedba temelja	Steći znanje o izradi i postavi oplata, armiranju i betoniranju trakastih temelja i temelja samaca.	Osnove armiračkih rada. Dubina temelja u raznim uvjetima, podbetoniranje temelja. Betoniranje trakastih temelja i temelja samaca (s izradom i postavom oplate i armiranjem). Demontaža oplate.
Temeljna kanalizacija i drenaža	Naučiti svrhu i princip postave kanalizacijske mreže,	Temeljna kanalizacija. Dvorišni kanal temeljne

	izradu i kontrolnog okna.	kanalizacije. Kontrolna kanalizacijska okna. Drenaža objekta.
Hidroizolacija	Steći znanja o materijalima, postavi i izvedbi hidroizolacije. Upoznati se s glavnim opasnostima i pravilima zaštite na radu kod izvedbe HI.	Materijali za HI. Izvedba bitumenskih HI. Naknadno izvođenje HI.
Osnove zidanja	Steći znanje o nazivima osnovnih zidarskih pojmovima, pravilima zidanja, vezovima jednostavnih zidova i stupova. Upoznati sa s glavnim opasnostima i pravilima zaštite na radu kod zidanja.	Osnove zidarskih radova – zidarski pojmovi i pravila zidanja. Vrste i omjeri mortova, dimenzije cijelih i lomljenih komada opeke. Vez dužnjaka, vežnjaka, blok opekom NF i šupljim op. blokovima jednostavnih zidova i stupova. Nadvoji i ukrute.
Nadvoji i ukrute građevine	Steći znanja o postavi i izvedbi nadvoja, veznih zidova i serklaža.	Izvedba AB nadvoja. Postava veznih zidova. Izvedba vertikalnih serklaža. Izvedba horizontalnih serklaža.
Betonski i AB zidovi i stupovi	Steći znanja o vrstama, izvedbi oplate, armiranju i betoniranju jednostavnih betonskih i AB zidova i stupova. Upoznati se s glavnim opasnostima i pravilima zaštite na radu kod AB radova.	Izvedba jednostavnih betonskih i AB zidova. Izvedba jednostavnih betonskih i AB stupova.
Monolitne AB međukatne konstrukcije	Steći znanja o vrstama stropova prema materijalima, različitom presjeku, načinu oslanjanja i izvedbi, postavi oplate, podupiranju, armiranju, i betoniranju ravne AB ploče i ploče s gredama.	Podjela stropnih ploča. Izvedba monolitnih AB stropova. Izvedba polumontičnih AB stropova.

Nastavni predmet: Keramičarsko oblagički radovi**Razred: drugi (2)****Tjedni (ukupni) fond sati:**

Razred	1	2
Broj sati	-	3(84)

Zadaci:

- steći znanja o svojstvima materijala koji se koriste u keramičarskim radovima;
- usvojiti znanja o postavljanju keramičkih pločica na vertikalne površine,
- usvojiti znanja o popločavanju vanjskih i unutrašnjih horizontalnih površina keramičkim pločicama;
- usvojiti znanja o vanjskim i unutrašnjim oblaganjima kamenom;
- usvojiti znanja o izradi keramičkih peći;
- svladati čitanje planova i vještinu grafičkog prikazivanja jednostavnijih konstrukcija;
- steći znanje o izradi jednostavnih skele od drva;
- usvojiti radnu vještinu za obavljanje keramičarskih radova;
- usvojiti znanje potrebno da kao pomoćni keramičar sudjeluje u radu grupe keramičara koji izvode složenije zadatke.

Sadržaj : 2 razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Rad s keramičarskim proizvodima	Upoznati se s keramičarskim proizvodima, svojstvima ker. materijala i njihovim pravilnim skladištenjem, odabirom za primjenu i obradu.	Glina kao osnovna sirovina i njena svojstva obzirom na dodatke Svojstva keramičkih proizvoda i razvrstavanje u klase Vrste keramičkih proizvoda Vrste ljepila u ker. radovima i primjena u odnosu na svojstva Priprema keramičkih proizvoda
Alati, pomagala, strojevi	Naučiti vrste i primjenu.	Rezači i ostali priručni strojevi u keramičarskim radovima
Oblaganja zidova keramičkim pločicama	Naučiti tehnologiju pripreme keramičkih pločica (rezanje, bušenje, brušenje) i pripreme podlage te postupak postavljanja pločica na zidove.	Rezanje, bušenje, brušenje ker. pločica Priprema prostorije i zida (pravi kut, vertikalnost, hrapavost i čistoća zida) Priprema ljepila Postavljanje ker. pločica na zidove Završna obrada (fugiranje)
Popločavanje podova keramičkim pločicama	Naučiti pripremu podlage, pripremu i postavljanje keramičkih pločica na podove.	Priprema cementnog estriha kao podlage Priprema drvene i metalne podlage

		Priprema starog opločenja kaopodloge za ker. pločice Odabir i priprema odgovarajućeg ljeplja Popločavanje podova keramičkim pločicama Završna obrada
Popločavanje podova kamenom	Naučiti pripremu podloge, pravilnu pripremu i obradu kamenih ploča te njihovu ugradnju.	Priprema ili provjera svojstava estriha kao podloge Rezanje kamenih ploča Popločavanje podova kamenom Fugiranje (izrada teraco smjese) Brušenje i zaštita kamenog poda
Oblaganja zidova kamenom	Naučiti pripremu, obradu i ugradnju ravnih kamenih ploča na pročeljima objekata i unutrašnjim zidovima.	Rezanje i obrada kamenih ploča Priprema podloge Ugradnja ploča cementnim mortom Priprema i izrada ventiliranih fasada. Sidrenje
Izrada monolitnih površina	Naučiti izradu teraco smjese i kulira, njihovu ugradnju i završnu obradu.	Priprema i izrada teraco smjese Ugradnja teraco smjese Fugiranje Mehanička obrada brušenjem Priprema i izrada kulira Ugradnja kulir smjese Postavljanje gotovih teraco ili kulir ploča
Keramičke peći	Naučiti tehnologiju pripreme šamotnih opeka i kaljeva (rezanje, bušenje) u odnosu na njihov položaj u mjesto u peći te izradu konstrukcije kamina ili kaljeve peći.	Priprema šamotnih opeka i ostalih elemenata za zidanje kamina Izrada podloge peći Izrada šamotnog veziva Zidanje kamina prema projektu Priprema kaljeva i ostalih elemenata kaljeve peći Zidanje unutrašnjeg i vanjskog dijela peći Obrada gotove peći Postupak kod čišćenja peći

Izborni predmet**Nastavni predmet: poznavanje nacrta****Razred: drugi (2)****Tjedni (ukupni) fond sati:**

Razred	1	2
Broj sati	-	2 (56)

Zadaci:

- naučiti crtati jednostavne geometrijske likove i konstrukcije,
- usvojiti znanja o ortogonalnoj projekciji;
- usvojiti znanja o prostornoj projekciji;
- naučiti crtati u mjerilu;
- usvojiti znanja o projektnoj dokumentaciji;
- naučiti čitati građevinske nacrte.

Sadržaj : 2 razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Uvod u osnovne geometrijske cjeline	Naučiti crtati jednostavne geometrijske likove, konstruirati krivulje.	Likovi: – kvadrat i paralelogram, – trokut i višekut, – kružnica i elipsa.
Ortogonalna projekcija	Uočiti pravila pri projiciranju točke i pravca na dvije i tri ravnine. Svladati određivanje iz projekcije njihova položaja u prostoru i obrnuto.	Projiciranje na dvije i tri ravnine: – definiraje ravnina pomoću y, x, z, osi – projekcija točke, – projekcija dužine i pravca, – projekcija likova, – projekcija tijela,
Prostorna projekcija	Uočiti pravila pri projiciranju tijela na ravnine projekcije. Svladati određivanje položaja u prostoru	– prostorni prikaz geometrijskih tijela, (aksonometrija, kosa projekcija, izometrija).
Osnove grafičkog prikazivanja	Shvatiti važnost mjerila, kota i kotiranja. Svladati crtanje u mjerilu i čitanje kota. Usvojiti pravila kotiranja.	Mjerilo: – kote i visinske kote, – (u tlocrtu i presjeku), – tlocrt, – presjek, – pročelje,
Projektna dokumentacija	Razumjeti značenje i redoslijed pojedinih nacrta.	– vrste nacrta, – redoslijed nastajanja i crtanja nacrta mjerila i primjena.
Izvedbeni nacrt	Upoznati se s nacrtima sadržanim u projektu i koje podatke o građevini sadrže. Znati koje podatke mogu očitati iz pojedinih tlocrta ili presjeka izvedbenog nacrta.	Razrada izvedbenog projekta: – situacijski nacrt, – tlocrt prizemlja, – tlocrt temelja, – tlocrt krovišta, – presjek krovišta,

	Uočiti važnost detaljnih nacrta i naučiti ih čitati.	– detalji presjeka kosog krova, – detalji presjeka ravnog krova, – detalji izolacije zidova.
--	--	--

Izborni predmet

Nastavni predmet: Matematika u struci

Razred: drugi (2)

Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	-	2(56)

Zadatci: Usvajanje matematičkih pojmoveva, simbola i znanja nužnih za:

- matematičko modeliranje i rješavanje praktičnih problema opće i stručne naravi;
- nastavak školovanja (vertikalna prohodnost).

Razvijanje logičnog mišljenja.

Razvijanje pozitivne osobnosti učenika stjecanjem radnih navika, navika točnosti, urednosti i upornosti.

Matematičko opismenjavanje učenika, kao važan dio opće pismenosti.

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaji
Kompleksni brojevi	Znati odrediti drugi korijen iz negativnog realnog broja. Umjeti zbrojiti, oduzeti, pomnožiti i podijeliti dva kompleksna broja.	Imaginarna jedinicna. Kompleksni broj. Računanje s kompleksnim brojevima.
Kvadratna jednadžba	Razumjeti pojam rješenja jednadžbe. Znati riješiti kvadratnu jednadžbu. Umjeti svesti jednadžbu na sređeni kvadratni oblik. Upoznati primjere praktičnih problema koji se rješavaju pomoću kvadratne jednadžbe.	Pojam kvadratne jednadžbe. Rješavanje kvadratne jednadžbe. Jednadžbe koje se svode na kvadratnu jednadžbu. Primjene.
Kvadratna funkcija	Znati nacrtati graf kvadratne funkcije. Razumjeti graf- očitati funkciju vrijednost zadanog argumenta i obrnuto te opisati tijek funkcije. Umjeti izračunati nul-točke i tjeme te ispitati estrem funkcije. Upoznati praktične primjere kvadratne funkcionalne ovisnosti veličina.	Pojam kvadratne funkcije. Graf kvadratne funkcije. Nul-točke, tjeme, minimum i maksimum, tijek kvadratne funkcije. Primjene.
Trigonometrija pravokutnog trokuta	Ponoviti mjerjenje kutova kutomjerom. Umjeti zbrojiti i oduzeti dva kuta zadana stupnjem, minutom i sekundom. Ponoviti primjenu Pitagorinog teorema. Znati definirati trigonometrijske funkcije u	Stupanska mjera kuta. Pravokutni trokut. Trigonometrijske funkcije šiljastog kuta u pravokutnom trokutu.

	pravokutnim trokutima iz različitih praktičnih situacija. Znati riješiti pravokutni trokut. Upoznati primjere primjena trigonometrije u izračunavanju površine i obujma te problemima iz stručnog i općeg praktičnog konteksta.	Određivanje vrijednosti trigonometrijskih funkcija pomoću džepnog računala. Rješavanje pravokutnog trokuta. Primjene.
--	---	---

Nastavni predmet: Praktična nastava

Razred: prvi (1), drugi (2)

Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	14 (504)	14 (504)

Zadaci:

- usvojiti znanja o sigurnosti i zaštiti na radu;
- upoznati organizaciju rada u radionici i na gradilištu;
- upoznati značaj pripremnih radova za početak rada gradilišta;
- upoznati zemljane radove i važnost temeljenja;
- savladati osnovne vještine zidanja;
- savladati osnovne vještine betoniranja i armiranja;
- svladati osnovne vještine za polaganje kanalizacije i hidroizolacije;
- poznavanje, svojstva i primjena ostalih materijala u graditeljstvu;
- poznavanje, svojstva i primjena keramičkih proizvoda;
- održavanje ručnog alata;
- podešavanje, korištenje i održavanje osnovnih električnih strojeva;
- čitanje i izrada skica za osnovne keramičarske radove;
- osvijestiti važnost i značaj uloge pomoćnog keramičara u složenom procesu vođenja radova tijekom nastajanje građevine;
- znati samostalno odabrati materijal i izraditi potrebno ljepilo ili mort;
- znati pripremiti keramičke proizvode za ugradnju rezanjem, bušenjem ili brušenjem;
- usvojiti izradu zida ili poda od keramičkih pločica,
- usvojiti izradu zida ili poda od kamenih ploča;
- usvojiti izradu monolitnih podova;
- usvojiti izradu kamina i kaljevih peći;
- usvojiti znanje i manualnu vještinu potrebnu za sudjelovanje u radu grupe keramičara,
- razviti psihomotorne sposobnosti i koordinaciju pokreta pri obavljanju zadataka;
- osposobiti za brzo shvaćanje problema i uspješno pronalaženje rješenja;
- razviti osjećaj odgovornosti pri samostalnom djelovanjem i potrebu za timskim radom.

Sadržaj : 1 razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Zaštita na radu	Usvojiti osnovna znanja o glavnim opasnostima na radu, pravila i način zaštite od njih te pružanje prve pomoći. Izvršiti provjeru znanja za rad na siguran način.	Zakon i propisi o zaštiti na na radu. Prava i obveze izvoditelja građevinskih radova. Izvori opasnosti pri krovopokrivačkim radovima. Zaštitne mjere.

		Pružanje prve pomoći. Provjera znanja za rad na siguran način.
Organizacija rada u školskoj radionici i na gradilištu	Upoznati radne prostore i kućni red školskih radionica te organizaciju rada na gradilištu.	Upoznavanje radnih prostora i kućnog reda u školskim radionicama. Organizacija rada na gradilištu (shema gradilišta). Pripremni radovi prije građenja (razgradivanje starih objekata, rušenje stabala, izrada ograde, montaža privremenih objekata, skidanje humusa).
Alati i pribor	Usvojiti znanja i vještine pravilne uporabe i čuvanja ručnih alata, pribora i pomagala za zidare, tesare i armirače.	Uporaba pribora za mjerjenje i obilježavanje. Uporaba ručnog zidarskog alata i njegovo održavanje. Prenošenje linije vodoravnice i određivanje vertikale zida. Uporaba ručnog tesarskog alata, njegovo održavanje i oštrenje. Izrada priručne skele (drvni nogari), radnih stolova i šablonu. Uporaba ručnih alata za sječenje, savijanje i spajanje armature.
Pripremni radovi	Usvojiti vještine potrebne za obilježavanje temelja na tlu i izradu nanosne skele. Steći brzinu, preciznost i samostalnost u radu.	Označivanje pravca na tlu. Određivanje pravog kuta priručnim sredstvima i geodetskim instrumentom. Prenošenje dimenzija iz nacrta na drvene elemente. Izrada elemenata nanosne skele. Prenošenje dimenzija nacrta s nacrta na nanosnu skelu. Obilježavanje temelja na tlu.
Zemljani radovi i temeljenje	Usvojiti vještine iskopa temelja, podupiranja i razupiranja građevne jame, izrade oplate temelja, izrade i ugradivanje betona te rastavljanje i čišćenje oplate.	Ručni iskop trakastih temelja. Ručni iskop temelja samaca. Podupiranje i razupiranje građevne jame i trakastih temelja. Izrada jednostrane i dvostrane oplate temelja i nadtemeljnog zida. Ispravljanje, sječenje, savijanje i nastavljanje

		armature temelja. Priprema betona i betoniranje temelja i nadtemeljnog zida. Rastavljanje i čišćenje oplate.
Izrada kanalizacije i drenaže	Usvojiti vještine potrebne za izvođenje horizontalne kanalizacije ispod objekta i vanjske kanalizacije. Steći brzinu, preciznost i samostalnost u radu.	Iskop kanala u padu i revizijskog okna. Postavljanje kanalizacijskih i drenažnih cijevi od betona, kamenštine i PVC. Izrada oplate revizijskog okna. Sjećenje, savijanje i nastavljanje armature. Betoniranje revizijskog okna.
Hidroizolacije	Usvojiti vještine potrebne za izradu horizontalne hidroizolacije temelja, betonske podloge te vertikalne hidroizolacije podrumskih zidova. Steći brzinu, preciznost i samostalnost u radu.	Priprema podloge za hidroizolaciju. Izrada horizontalne hidroizolacije temelja i betonske podloge. Izrada vertikalne hidroizolacije podrumskog zida.
Osnove zidanja	Usvajanje vještina potrebnih za izradu morta i zidanje zidova s opekom normalnog formata. Steći brzinu, preciznost i samostalnost u radu.	Ručna i strojna izrada morta. Obilježavanje i nalaganje ravnih zidova od opeke NF. Zidanje ravnog početka i završetka zida debljine 7 cm. Zidanje ravnog početka i završetka zida debljine 12 cm. Zidanje ravnog početka i završetka zida debljine 25 cm. Zidanje ravnog početka i završetka zida debljine 38 cm. Zidanje opekarskim blokovima.
Betonski i AB zidovi i stupovi	Usvajanje vještina potrebnih za izradu, montažu, skidanje i održavanje oplate zidova i stupova, ugradnju armature te ugradnju i njegu betona. Steći brzinu, preciznost i samostalnost u radu.	Izrada jednostrane i dvostrane daščane oplate zida. Priprema i sastavljanje montažnih oplate za zidove (peri, noe, doka). Priprema i ugradnja armature prema tehničkoj dokumentaciji. Betoniranje betonskih i AB zidova. Izrada daščane oplate stupova

		različitih presjeka. Priprema i sastavljanje montažnih oplate stupova. Betoniranje AB stupova različitih presjeka. Rastavljanje, čišćenje i pospremanje oplate zidova i stupova. Njega betona.
Nadvoji i ukrute građevine	Usvajanje vještina potrebnih za izradu, montažu, skidanje i održavanje oplate AB nadvoja, horizontalnih i vertikalnih serklaža, ugradnju armature, ugradnju i njegu betona te ugradnju montažnih nadvoja. Steći brzinu, preciznost i samostalnost u radu.	Izrada i montaža oplate AB nadvoja, horizontalnih i vertikalnih serklaža. Izrada i ugradnja armature za AB nadvoje, horizontalne i vertikalne serklaže. Izrada i ugradnja betona u AB nadvoje, horizontalne i vertikalne serklaže. Rastavljanje čišćenje i pospremanje oplate nadvoja. Njega betona. Ugradnja montažnih nadvoja.
Monolitne AB međukatne konstrukcije	Usvajanje vještina potrebnih za izradu monolitnih međukatnih konstrukcija. Steći brzinu, preciznost i samostalnost u radu.	Izrada skele i daščane oplate za monolitnu AB ploču. Sastavljanje montažne oplate za monolitnu AB ploču. Priprema i ugradnja armature za monolitnu AB ploču prema tehničkoj dokumentaciji na radilištu. Betoniranje AB ploče.

Sadržaj : 2 razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Rad s keramičkim proizvodima	Naučiti značajke i fizičko tehnička svojstva te pravilan odabir i uporabu keramičkih proizvoda u odnosu na njihovu namjenu.	Izvođenje jednostavnih radova na keramičkim proizvodima, mjerjenje i označavanje, rezanje rezačem ili alatima, bušenje, brušenje
Pribor, pomagala, ručni alati, strojevi za keramičarske radove	Naučiti upotrebljavati keramičarski alat i pribor. Svladati vještini rada sa svim ker. ručnim alatima. Upoznati električne strojeve i svladati osnovne vještine rada na njima.	Pribor za označavanje Pomagala u ker. radovima Alati za rezanje Alati za bušenje Alati za brušenje Električni strojevi za rezanje i bušenje Alati za pripremu i nanošenje ljepila
Oblaganje zidova	Naučiti postupke pripreme	Naučiti razlikovati zidne ker.

keramičkim pločicama	ker. pločica (rezanje, bušenje, brušenje). Naučiti pripremiti zid kao podlogu. Uvježbati postupak oblaganja zidova keramičkim pločicama.	pločice od ostalih Rezanje, bušenje, brušenje ker. pločica Priprema zidova (provjera pravog kuta, vertikalnost zidova, hrapavost, čistoća, čvrstoća, vlažnost zidova) Priprema odgovarajućeg ljepila Oblaganje zidova ker. pločicama Fugiranje i čišćenje obloženih zidova
Popločavanje podova keramičkim pločicama	Naučiti pripremu različitih podloga za postavljanje pločica. Naučiti pripremiti ljepilo. Uvježbati postupak popločavanja podova keramičkim pločicama.	Naučiti prepoznati podne ker. pločice i uočiti razliku u klasama Rezanje, bušenje, brušenje ker. pločica Provjera podloge u smislu čvrstoće, čistoće, ravnosti i vlažnosti Priprema drvene i metalne podloge Priprema starog opločenja kao podloge Odabir i izrada ker. ljepila Popločavanje podova ker. pločicama Završna obrada fugiranjem
Popločavanje podova kamenom	Naučiti i izvježbati pripremu podloge i postavljanje kamenih ploča. Naučiti prilagoditi dimenzije kamenih ploča	Naučiti prepoznati različite vrste kamena i načine njegove obrade Naučiti piliti ili rezati ploče prema traženoj shemi Priprema morta i postavljanje ploča Završna obrada Naučiti birati i slagati mozaik ploče od lomljenog kamena Brušenje kamenih podova
Oblaganje zidova kamenom	Naučiti i uvježbati postavljanje ravnih kamenih ploča na unutrašnje zidove ili pročelja građevina.	Naučiti razlikovati kamen za unutrašnja i vanjska oblaganja Oblaganje lijepljenjem Izrada ventiliranih fasada Priprema za sidrenje Sidrenje u kamenoj konstrukciji
Izrada monolitnih podova	Naučiti dozirati i izraditi odgovarajuću homogenu	Priprema i izrada teraco smjese

	smjesu za izradu teraca ili kulira. Naučiti izraditi lijevane podloge i završno ih obraditi.	Razastiranje i ugradnja teraco smjese Podjela na manje cjeline fugiranja Mehanička obrada brušenjem Priprema i izrada smjese za kulir Ugradnja kulira
Keramičke peći	Naučiti pripremiti sve elemente za izradu kamina ili kaljevih peći. Izvježbati zidanje keramičkih pločica.	Priprema šamotnih opeka i ostalih elemenata za zidanje kamina Izrada šamotnog morta Izrada podloge peći Zidanje kamina prema projektu Ugradnja gotovih elemenata Priprema kaljeva i šamotnih proizvoda za zidanje peći Zidanje kaljeve peći prema projektu Obrada gotove peći Postupak čišćenja peći

VII. ZAVRŠNI ISPIT

Završni ispit polaže se prema Pravilniku o polaganju završnog ispita

Završni ispit sastoji se od :

1. Izrade praktičnog zadatka
2. Pismeni (usmeni) ispit iz tehnologije zanimanja
3. Pismenog ispita iz hrvatskog jezika

PROGRAM ZAVRŠNOG ISPITA ZA ZANIMANJE

Pomoćni keramičar-oblagac

I.

Za praktični dio ispita zadaje se, u skladu s nastavnim planom i programom praktičnog dijela obrazovanja, praktična zadaća (uradak) iz područja:

1. planiranje i priprema rada;
2. oblaganje vertikalne površine keramičkim pločicama;
3. popločavanje poda keramičkim pločicama;
4. popločavanje poda kamenim pločama;
5. oblaganje pročelja kamenim pločama.

Polaznik mora u zadanom roku primjerenog statusu izraditi uradak. Ispitna komisija na temelju dolje navedenih uradaka zadaje ispitaniku jedan do tri uratka. Ispitna komisija može i samostalno predložiti uratke koje će zadati ispitaniku.

URADAK

Vrsta uratka	Opis uratka
Obložiti vertikalnu površinu zidnim keramičkim pločicama	Uradak se sastoji od izmjere površine za oblaganje, određivanja potrebne količine materijala, pripreme rezanjem, bušenjem, brušenjem, pripreme ljepila, oblaganje zida.
Popločati pod keramičkim pločicama	Uradak se sastoji od izmjere površine poda, određivanja potrebne količine materijala, izrade podloge, pripreme materijala i proizvoda, popločavanja poda.
Popločati pod kamenim pločama (grubim ili obrađenim)	Uradak se sastoji od izmjere površine, određivanja potrebne količine materijala i njegova priprema, izrade podloge, popločavanja i fugiranja poda.
Obložiti pročelje kamenim pločama	Uradak se sastoji od izmjere površine, određivanja potrebne količine materijala, izrade podloge, pripreme materijala, oblaganja pročelja lijepljenjem ili sidrenjem.

Pri izradi praktične zadaće polaznik se mora pridržavati propisanih mjera zaštite na radu i zaštite okoliša te ostalih uvjeta koje odredi ispitna komisija.

II.

Stručno-teorijski dio ispita obuhvaća teorijska znanja nužna za obavljanje praktičnih postupaka u zanimanju koja su propisana nastavnim planom i programom za teorijski dio obrazovanja.

NASTAVNI SADRŽAJI

1. Zaštita i sigurnost na radu, zaštita okoliša i racionalno korištenje energije
2. Planiranje i priprema rada
3. Graditeljstvo kao osnovna djelatnost društvene zajednice
4. Tehnički crtež
5. Kotiranje građevinskih crteža
6. Tlocrt, nacrt, bokocrt
7. Tehnička dokumentacija
8. Elementi građevina
9. Pripremni radovi na gradilištu
10. Zemljani radovi
11. Temeljenje
12. Zidovi
13. Međukatne konstrukcije
14. Stubišta

15. Krovne konstrukcije
16. Keramički proizvodi
17. Alati, pomagala i strojevi u keramičarskim radovima
18. Priprema keramičkih pločica.
19. Oblaganje vertikalnih površina keramičkim pločicama
20. Popločavanje podova keramičkim pločicama
21. Popločavanje podova kamenim pločama
22. Oblaganje zidova kamenim pločama
23. Izrada monolitnih hladnih podova
24. Izrada kamina i kalijevih peći
25. Mjerne veličine i jedinice mjere, računanje površine i mase
26. Zaštitne mjere pri radu s pojedinim vrstama radova

**OCJENJAVAČKI LIST
I. PRAKTIČNI DIO ISPITA**

Radnje obavljene u okviru praktične zadaće	Broj bodova
Znanje i vještina čitanja tehničko-tehnološke dokumentacije	0 – 5
Znanje i vještina razrade tehnološkog postupka izrade prema zahtjevu tehničke dokumentacije	0 – 5
Znanje i vještina izbora materijala	0 – 5
Znanje i vještina određivanja alata, strojeva i uređaja	0 – 5
Znanje i vještina izrade zadatka	0 – 30
Znanje i vještina postupaka mjerena i kontrole	0 – 20
Odnos prema pravilnoj primjeni zaštite na radu	0 – 10
Brzina i spretnost te vrijeme izrade uratka i radne probe	0 – 10
Završni izgled uratka	0 – 10
UKUPNO BODOVA	100

BODOVNA LISTA

Postotak (%) bodova	Ocjena
92 – 100	odličan (5)
81 – 91	vrlo dobar (4)
67 – 80	dobar (3)
50 – 66	dovoljan (2)
0 – 49	nedovoljan (1)

II. STRUČNO-TEORIJSKI DIO

Stručno-teorijski dio ispita je u pisanim obliku, a sastoji se od pitanja i zadaća koje postavlja ispitna komisija.

Ocjena se utvrđuje prema ovoj ljestvici:

BODOVNA LISTA

Postotak (%) bodova	Ocjena
90 – 100	odličan (5)
80 – 89	vrlo dobar (4)
70 – 79	dobar (3)
60 – 69	dovoljan (2)

Ispitanik koji postigne manje od 60 posto (%) bodova upućuje se na usmeni ispit. Na usmenom ispit u pravilu se provjeravaju znanja iz onih područja iz kojih polaznik nije pokazao dostatna znanja na pismenom dijelu ispita.